

ELŐZETÉS

MEMBRUM:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VERSENY:
Egy évre ..... 20 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.

Nyitótér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és comeni egyetemi
vasúti palotájában.
TELEFON-SZÁM: 307.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, szeptember 12.

Mai számunk főbb közleményei:

- Veséreltek: A waggonyár osztaléka.
- Katonai forradalom Szerbiában.
- A titkos szerek eladása.
- Politikai vihar Nagyvárad közgyűlésén.
- Külföldi események.
- A politikai válság.
- Ötven koronás bélyeglopás.
- A hetvenöt éves Tolstoj.
- Két sajtópár.
- Új szellem a Vatikánban.
- Szerencsétlenség egy kórházban.
- A Baross-park új díszel.
- A meglőtt szellem.
- Tárca: Szombat este. Irta: Lux Terka.
- Csarnok: Fa, aminek lelke van. Irta: Sziléri György.

A waggonyár osztaléka.

Arad, szeptember 11.

Az aradi Weitzer János waggonyár igazgatóságától azt a rövidke hírt veszszük, hogy mai ülésében a lefolyt üzletív tiszta nyereségét jelentékeny leírások után 211,083 korona 16 fillérben állapította meg és elhatározta, hogy a folyó évi október hó 21-én tartandó rendes közgyűlésnek öt százalék osztalék fizetését fogja javaslatba hozni.

A rövid komüniké Aradra nézve örövendetes eseményt konstatál. Egy veszélyeztetett vállalatból újból egy egészséges, gyümölcsöt termő vállalat lett, mely ezernél több munkásnak és egy nagy hivatalsergnek juttat munkát és kenyeret és azonfelül a részvényeseknek is kellő kamatoztatást biztosít.

Nehéz évek vannak az aradi waggon-

gyár mögött. Csak a legutolsó esztendő közgyűléseinek jelentéseiben kell lapozgatnunk, azon évek mérlegeit átkutatnunk, és tisztában vagyunk, hogy a waggonyár egy nagy válságon ment keresztül.

Olvashattuk a tőkéséket féltő részvényesek ostromló felszólalását, az ismétlődő veszteségek számait és tisztában vagyunk az iránt, hogy erős akaratnak és kitartásnak, nagy szakértelem és szorgalomnak és első sorban példátlan hitelnek kellett homloktérbe állni, hogy a mostani eredmény elérhető legyen.

Csak a legutolsó két évnek kardinális javaslatait kell egymással összehasonlítani. Az 1902. évi november hó 9-én tartott közgyűlésén „az igazgatóság javaslata az alaptőkének 2.555,750 koronára és ennek folytán a részvények névértékének 50 korona lebélyegzése által 250 koronára való leszállítása tárgyában” állott nap renden, míg az 1903. szeptember hó 11-iki ülésében a „lefolyt üzletív tiszta nyereségét jelentékeny leírások után 211,083 korona 16 fillérben állapította meg és elhatározta, hogy öt százalék osztalék fizetését fogja javaslatba hozatni.”

Nem voltunk kétségbeesve akkor sem, a mikor a waggonyár igazgatósága a részvények lebélyegzése által volt kénytelen baján segíteni. A midőn ezen keserű csalódások által előállott elhatározó lépésre szánta magát, tisztában volt mindazon hibákkal, a melyek a multban történtek. Hibát lehet elkövetni, sőt emberi dolog is hibázni, de azután be kell látni a hibát és jóvá tenni azt.

Igy is történt ez az aradi waggonyárnál. Ugy tett a gyár vezetősége, mint a biztos kezű orvos, aki a beteg testén levő mérges részt nem hagyja elterjedni, hanem kezébe véve a műtő-kést, kivágja a mérges részt s ettől egészséges marad az egész test.

Ugy tudjuk, hogy a soproni gyár, mely eddig mindig rengeteg veszteségekkel dolgozott és a mult évben külön vállalattá alakult, a melyben azonban a waggonyár nagy részvényes maradt: most már szintén megfelelő nyereséggel zárult. Ez a gyár évek hosszú során át valóságos ballaszt volt az aradi gyár vállalatának. Ha jobb esztendőben az aradi gyár üzletívének mérlege nyereséggel zárult volna is, a soproni gyár felemészttette azt.

A borosjenői gyár szintén a szanalás útján van és némi nyereséget mutat fel.

Ezek után két dolgot konstatálunk, mindkettőt jóleső örömmel. Udvariassági szempontból a távolabb állónak adunk elsőbbséget és elégtétellel konstatáljuk, hogy a Schöller-ház hitele tartotta fenn a waggonyár életerejét és ennek a kártartó és olesó hitelnek köszönhető nagy mértékben a gyár prosperálása, ami mi reánk aradiakra nézve, oly rengeteg sokat jelent. Másodsorban hangsúlyoznunk kell, hogy magyar értelem, magyar szorgalom és lelkiismeretesség tették jóvá, a mit a waggonyár ügyeiben az azelőtti években hibáztak és vétkeztek.

Az aradi waggonyár életében új korszak kezdetét jelenti az októberi közgyűlés. Mi hisszük, hogy Arad ezen egyik

Szombat este.

Irta: Lux Terka.

— Egy levél Scropszki Jánosnak! — kiáltotta el magát a korcsma küszöbén a vén, rezes orru tót levélhordó, mire az asztalok melől hátra fordult Scropszki János.

— Ide vele!

Nagy, pecsétetes levelet kapott az öles magas, vörös orcájú cseh legény és a korcsmaiban egy percre csönd lett.

— Ez hivatalos irás, — mondta az asztalfőnél Szichta, az öreg vasgyári fűtő és fontoskodva megtörülte kezefejével a száját.

A nagy csehnek a hivatalos szóra elsápadt vörös orcája és idegenkedve forgatta kezében a nagy borítékba zárt levelet.

— Hát oszt minnek ez? — morogta a foga közt és letette maga elé az asztalra a levelet.

— Hát a sógornak a pohár bor, te nyavalyás! — ütött az asztalra az öreg fűtő. — Azt hiszed, hogy ő ingyen hordozza neked az ilyen menkü pecsétetes leveleket?

— Jöjjön ide! — kiáltott a vörös legény és a maga poharát tele öntve, oda nyújtotta az öreg levélhordónak.

Szombat este volt, s a nagy, piszkos és fűtős ivóban az asztalok körül mindenütt ül-

tek és ittak a vasgyári munkások, s valamennyien a levelet kapó Scropszki figyelték.

— Hát mi lesz? Fől se bontod a levelet — kiáltott át a tulsó oldalról egy laposarcu legény tótlul és megpiszkálta, tompa bütykös ujjával a bádög-pipáját.

A cseh vállat vont.

— Csak tudnám elolvasni!

— Honnét kapod? — kérdezte az öreg fűtő és újra megtörülte a száját a kezefejével.

A cseh megint vállat vont.

— Mit tudom én! Azt hiszi, Szichta bátyó, — tette hozzá mérgesen, — hogy én a papíron keresztül is tudok olvasni?

— Azt nem, — mondta az öreg nyugodtan. — Még a papirosról kívül se tudsz olvasni, nem hogy belülről tudnál. Na, na jól van, magam is csak a számokat tudom leolvasni a hevítő mérőről. Az nem baj. De a levél azért jött, hogy olvassék el. Itt van az a magyar ember, aki mindenféle nyelven tud olvasni. Hé, Tóth János!

Az utolsó asztalnál, a sarokban ült Tóth János. A félkezére könyökölve ült, másik kezével a pipáját fogta és a vágatható sűrűségű pipafüstben üres tekintettel nézett a levegőbe. Huszonhat-huszonhétosztendős, cingár legény volt, sötét szemének tekintete a gümőkoros emberek fáradt lustaságával, üresen akadt meg egy egy ponton.

Hogy a nevérol szólították, a hang felé fordította a fejét, de mert nem tudta, miről van szó, a szomszédját kérdezte meg:

— Mit akarnak tőlem?

— Hogy olvass el egy levelet!

A vörös cseh már hozta feléje a levelet:

— Olvasd el.

Tóth János szó nélkül nyult a levél után és felbontotta. Az ivóban egyszerre olyan csönd lett, hogy egy darázsnek a zümmögését, amely egy pohár mézes sör körül röpködött, tisztán lehetett hallani.

Tóth elolvasta a levelet. Német nyelven volt írva, valami sziléziai faluból a bíró tudatta a csehkel, hogy az özvegy édes anyja meghalt és menne haza a kis jussa miatt.

A halál-hirt úgy a cseh, mint a többi közőmbösen hallgatták, de a juss szóra mozgolódnak kezdtek, közbeszóltak, éljeneztek Scropszkit és végül egyhangulag azt indítványozták, hogy ennek öröme a jelenlevőknek két-két pohár sört fizessen.

A cseh eleinte szabadkozott, hivatkozva arra, hogy kell a heti bére az utazásra, de miután a társai ezzel cseppet sem törődtek, sőt azt tanácsolták neki, hogy tegye meg az utat gyalog, végre is abban egyeztek meg, hogy egyelőre egy-egy pohár sört fizet a jelenlevő husz embernek és ha visszajön, a második pohár sört akkor fizeti meg.

Ébbe aztán valahogy beleegyeztek és a

legkiválóbb ipartelepe évről-évre erősödve, izmosodva fog haladni azon az uton, amelyet nemes intencióktól vezérelt alapító a gyár létesítésekor kijelöltek.

(*)

Katonai forradalom Szerbiában.

(A zavarok okai.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 11.

Szerbiában ismét katonai forradalom van. Már három hónap elmúlt a királygyilkosság óta, és ezalatt a három hónap alatt nem volt semmiféle titkos összejövétel, se vérontás. Péter király közben azon fáradozott, hogy Lajos Fülöp és Harun-al-Rasid egy keverékévé nője ki magát és mint amaz, hóna alá vette az ernyőt, majd mint az utóbbi, népszerűsége gyarapítása végett a nép közé ment.

Dacára annak a kemény kritikának, melyet Ferenc József király a június 11-iki események fölött mondott, dacára a natározott figyelmeztetésnek, melyet a cár a királygyilkosságban bűnös tisztek megbüntetése tekintetében Péter királyhoz juttatott, dacára az angol kormány visszautasító magatartásának, az új király beérte azokkal a jó elvekkel, melyekkel a pokolba vezető út van kiköveve.

Igaz ugyan, hogy kijelentette, miszerint igazságosan és pártatlanul fog kormányozni, de pártatlansága abban állott, hogy a nemes szerb nemzetnek, mint az udvaronc a népfenségnek, a legkládásabb módon udvarolt. Igazságossága abban nyert kifejezést, hogy a tiszteket, kik kezeiket a felháborító szörnyetettel beszennyezték, magas állásokra léptette elő.

Most aztán Novakovic vezérkari százados és Todorovic gyalogezredbeli százados vezetése alatt ellen-összeesküvés támadt. A szerb hadsereg számos tisztje nem tartja becsületével összeegyeztethetőnek, hogy a király egyenruhás gyilkosok által agyonlővetett; azt követelik, hogy ezeket a hadseregből zárják ki és avval fenyegetőznek, hogy erőszakos lépésekre vannak elhatározva, hogy a méltatlan bajtársakat kidobják.

A tiszteket, kik el voltak határozva, hogy megszegik a hűségüket, csak azért, hogy kizárják soraikból azokat, akik már megszegték a hűségüket, letartóztatják. Szombaton ugyan állítólag szabadlábra helyezték őket, de azért

mégis meg kell bünhödniök. Természetesen enyhén. Mert fegyelemellenes eljárásuk szigorú megtorlása a hadseregben rossz vért szülhetne.

És Péter király föltette magában, hogy elődje hibáit helyrehozza, más szóval: jobban ragaszkodik az élethez, mint a hatalomhoz. Helyzete nagyon súlyos. Egy drámai konfliktus áldozata ő. A király-gyilkosokat meg nem büntetheti. De azokat sem büntetheti, akik a királygyilkosokat akarják megbüntetni. Szeretne alkalmazkodni, meghajolni, kiegyezni, de két párt áll veie szemben, két katonai párt, melyek késhegyre mennek egymással. Szerbiában a legfelsőbb hadur a hadsereg szolgálja és ez a hadsereg két ellenséges táborba oszlik. Akárhová hajlik a szegény király, mindenképpen lejtőre lép.

A nisi-i összeesküvést mint az erkölcsi érzés felébredését lehetne üdvözölni, ha ez ellen nem szólnának nyomós érvek. Ama borzalmas éjszakán, a melyben az esküszegő tisztek kidobták a király és a királyné holttestét a konak ablakán, Karagyorgyevics Péter a gyilkosok által a meggyilkolt Sándor utódjává kiáltatott ki. Akkor egy becsületes katonai felháborodásra alkalmas pszichológiai pillanat kínálkozott; ha a nisi garnizonnak akkor mozdult volna meg a becsületérzése, ha nyomban a rettenetes esemény rettenetes hatása alatt megnyilvánult volna, — akkor senki sem csodálkozhatott volna. De különös érzést kelt, hogy ez az esemény csak most, hetek, hónapok mulva ébred. És ez a körülmény azt a gyanút kelti, hogy nem a tett, hanem a jutalom ébresztette fel azoknak a felháborodását, akik a gonosztettben nem vettek részt s következőképpen gyümölcseit sem élvezhetik.

A legújabb táviratok a következőket jelentik:

Péter királyt a legutóbbi események rettenettségbe ejtették. A király parancsára a palota őrségét megketőzték; a bejáratnál tizenkét svájci testőr áll s ugyanannyi őrködik a király hálószobája előtt. Jó forrásból arról értesülünk, hogy a király hálószobáját a testőrség kaszárnyájával a legutóbbi napokban villamos csöngettyűkkel kötötték össze, amelyek riadó esetén egész készüléket hoznak mozgásba. A Száva partján csónak áll készen, hogy veszedelem esetén a királyt átvigye a határon. A ki-

rály ablakából éjszaka kötélhágcsó nyulik le, amelyen az utcára lehet jutni.

Azok, akik részesek voltak a királygyilkosságban s az összeesküvő tisztek hívei, tüntetésre készülnek, hogy Péter királyt megfélemlítsék és az ellenük összeesküvő tisztek ellen uszítsák a lakosságot. A rendőrség részint tehetetlen ezekkel szemben, részint rokonszenvez ezzel a csoporttal, amit az is bizonyít, hogy nyugodtan és tétlenül nézi, mint tüntetnek az ellenzéki lapok szerkesztősegei előtt s csak akkor lép akcióba, a mikor a tömeg már kezd elszéledni. A tüntetőket mináig egy kiszolgált csendőrtiszt vezeti.

A hatóságok erősen készülődnek ma este, amikor nagy tüntetésektől tartanak.

TÁVIRATOK.

Lengyel mozgalom Németországban.

Berlin, szept. 11. A *Vossische Zeitung* jelenti Posenből: A poseni lengyel tartományi bizottság küldötteinek tegnap itt tartott gyűlésén egyhangulag elhatározták, hogy lengyel központi választási szervezetet alapítanak egész Németországra nézve, melynek főszékhelye Posenben lesz.

Az olasz király Párisban.

Páris, szeptember 11. A *Matin* jelenti: A külügyminisztérium kijelenti, hogy az olasz királynak párisi utazására nézve még nem határoztak végérvényesen. Bizonyosra csak annyi vehető, hogy a király négy teljes napot fog Párisban tölteni.

Politikai vihar

Nagyvárad közgyűlésén.

(Még egyszer a véres beszámoló.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

Nagyváradon, a hol a politika az utóbbi időben sűrűn kavarta föl a szenvedélyeket, a város tegnapi közgyűlésén nagy vihart okoztak a szerdai véres zavargás miatt tett interpellációk.

Várady Zsigmond dr. az szabadelvű párt nevében tett interpellációt, célzást téve arra, hogy a szerdai zavargást a függetlenségiiek támogatták. Kérte a rendőrséget, hogy hasonló eseteknél ne legyen tekintettel semmiféle politikai potentákra, ne nézze, hogy van-e azoknak lapjuk, hivatalos organumuk, hanem ahol rendza-

csah behozatta a sört. A már félig részeg munkások egy hajtásra kiitták a sört, azután a maguk itala után nyultak és folytatták ott, ahol elhagyták. Pipáztak, énekeltek, veszekedtek, politizáltak, szidták az urakat, a mérnököket, a felügyelőket és mindenkit, aki fölöttük állt s minél többet ittak, annál jobban nőtt az elkeseredésük.

Tóth János egy szóval se vett részt semmiben. Ivott, pipázott és nézett a levegőbe, ahol most, hogy a cseh levelét elolvasta, látott is valamit. Egy tiszaparti várost és az akácás temetőt az édes anyja sírjával.

A valóságban még úgy se látta az édes anyja sírját. Ő vele nem tudatta senki az anyja halálát és nem is mindjárt, csak véletlenül tudta meg, két esztendő után.

Es látta az akácás, kis temetőt, látott benne egy elhagyott, lesüppedt, giz-gazzal benőtt, sirdombot, de alatta nem látta a nyomosságban elhunyt, összetört, mindenkitől elhagyott szegény uriaszonyt.

Ő az anyját élve látta, fiatalon, szépnek, urias jómóddal öltözötten. Meleg, virágos nyári délutánon látta, halványkék batiszt ruhában, a mint a kertben ült a délgnyitós filagóriában és egy kis fehér-pikénadrágos fiúnak segített az iskolai feladat elkészítésében.

Az a kis fehér-pikénadrágos fiú ő volt, a kormos orcájú, piszkos, kerges tenyerű Tóth János, de akkor még Szalkay Jenőnek hívták. Azután fekete ruhában látta az anyját, a

szeme mindig ki volt sirva és idegenkedő, fűrésző, szeretet nélküli pillantással nézte a nagy, hetedik gimnázista fiát.

Mindig fűrészve, mindig vizsgálgatva. Ha tanulás közben a nagy fiu elmélyedve hajolt könyvére, s véletlenül oldalvást fordult, vagy a szemközti tükörbe nézett, az irtózat és a rajtakapás csodálatos vágyával a tekintetében látta az anyját, amint előre hajolva, varrását ölében nyugtatva, kimeredt szemmel figyelte őt.

S ilyenkor ő benne megfagyott a vér. Eleinte nem értette az anyja viselkedését iránta, de érezte elhidegülését, lassankint gyűlöletét és egy alkalommal megtalálta a magyarázatát is.

Az iskolából jött haza s ahogy kinyitotta kis szobájuk ajtaját, az anyja mint az örült, habzó ajakkal vetette rá magát.

— Hová tetted a pénzemet?! — ordította. — A tizenöt forintot, az egész havi pénzemet — Es szenvedélyesen kiáltotta: — Tolvaj! Tolvaj! . . . Tolvaj vagy, mint az apád! Az apád vére vagy! . . .

Este, ágybontáskor, az anyja megtalálta a keresett pénzt, ott volt a saját párnái alatt, ahogy még reggel oda tette, de ő többé nem tudott az anyjára ránézni. Es most kezdte érteni azokat az apró eseteket is, amelyeknek jelentősége eddig elkerülte a figyelmét, hogy az asztalon, a könyveiben, és itt-ott többször találta pénzt letéve, holott tudta hogy az apja

büne után milyen nyomoruságba jutottak s hogy az anyja hogyan vigyázott minden krajcárra.

Tehát az elszórt pénz próba volt. A saját édesanyja tette őt próbára. Es az anyjában kezdte először is meggyűlölni az embert.

Az utolsó esztendőt az érettségije előtt a fővárosban töltötte. Ide költöztek föl. A nevüket megváltoztatták, minden ismerősüket elkerülték és kínos gondal takargatták szegyenüket; mind hiába.

Sehol se kapott munkát. Járt ügyvédi irodákba, másolásért könyörgött s mikor egyszer nagynehezen bejutott egy helyre, két hét mulva az egyik kollégája megtudta kilétét és azonnal elbocsátották.

A második helye egy józsefvárosi zugzálogház volt, ahol délután három órától hét óráig dolgozott havil tíz forintért. Itt a második hónapban elveszett egy gyémántgyűrű és Schwartz, a tulajdonos, egy kis, kecskeszakállu zsidó, fésztelenül fölshóltotta, hogy: adja vissza a gyűrűt és nem lesz semmi bántódása. Ő egy pofonnal felelt a fölshóltásra.

Azután, ahol munkát keresett, hogy folytathassa a tanulmányait, fölvetett fejfel, sápadtan, dacoss keserűséggel így mutatkozott be:

— Szalkay Jenő vagyok, annak Szalkaynak a fia, aki a gyámpénztárnál félmilliót sikasztott. Ha a házába mer fogadni uraságod, hálás leszek érte.

varást vagy verekedést lát, minden más tekintetek mellőzésével, a legkisebb irgalom nélkül vessen véget.

— *Golyó és akasztófa!* — kiáltotta közbe a függetlenségi oldaláról Halász Lajos.

Várady Zsigmond erre a közbeszólásra is válaszolt.

— Nyiltan ki merem mondani, hogy mindazok, akik *Tisza* Istvánnak tulajdonítják ezt a kijelentést és azt amit tulajdonképpen mondott elferdítik, *hazudnak!*

Azután fölhevítte a főkapitányt, hogy ne csak a zavargókat büntesse, hanem a zavargás *értelme szerzőit is.*

Szokoly Tamás, a függetlenségi párt elnöke erre emlékeztetőre hozta a *Barabás* Béla beszámolóján, július 12-én történt véres eseményeket. Már a beszámoló előtt közudomású volt, hogy mire készül a szabadelvű párt. (Zaj.) Osszejöttek és kimondták, hogy *mindenáron rendetlenséget csinálnak!* . . .

Irtózatos láрма és kiabálás támadt az elhangzott vádra.

— Nem igaz! Ráfogás! Lázadók! — kiáltottak a szabadelvű pártból, a székekre fölugorva.

Az elmentárból hasonló kiabálás hangzott. A tüzesebbek az asztalt verték s úgy kiabáltak:

— Ne tagadják! Rendbontók! Khuenlovagok!

Percekig tart a rettenetes zavar s hiába szól a csengő, a főispán nem tud rendet teremteni.

Végre kitombolja magát a fergeg és halani lehet a főispán szavát:

— Ne méltóztassanak azzá tenni ezt a közgyűlési termet, *amivé lealacsonyítani nem szabad,* s ne méltóztassanak meggátolni abban, hogy a tárgyalásokat akadálytalanul vezethessem. A bizottsági tag ur olyan tényekkel vádolta a szabadelvűpártot, mely beigazolva nem lett s figyelmeztetem, hogy hasonló kifejezésektől jövőben ovakodjék, mert elnöki jogomnál fogva kénytelen volnék a *szót megvonni!*

Majd újra szóhoz jutott Szokoly Tamás és hosszadalmasan elmondja a július 12-iki események történetét. Figyelmeztette a főkapitányt a bekövetkező eseményre, de a főkapitány mosolyogva megtagadott minden beavatkozást s karját összefonva azt mondta: *Jöjjön, ahogy lesz!*

De senki sem fogadta a házába. Es Szalkay Jenő egy nap nem ment iskolába, ezután soba többé és az anyjához sem ment többé haza. Valamelyik külvárosi kocsmában az ur ruháját kicsérélte egy csavargó pincér rongyos ruhájával, az utolsó két forintján egy Tóth János nevű részeges napszámóstól megvette a munkakönyvét és azzal világgá ment.

Annak már tíz esztendeje. Es tíz esztendő óta csavarog, nyomorog és készül visszajutni a társadalomnak, hogy őt kivette magából.

Oriási kamattal fog visszafizetni. Tíz esztendő óta készül reá. Hogy mi lesz ez a visszafizetés, még nem tudja, de olyasmi lesz, a mitől az emberek hajszála égnek fog meredni, amitől a rémület hangja a torkukon fog akadni.

Hatalmas, nagyméretű visszafizetésre készül tíz esztendő óta. Tíz esztendőnek a keserűségébe fojtja majd bele egy csomó boldog, egy csomó gazdag, egy csomó becsületes embernek az életét. Csupa olyan embernek az életét, kik mosolyogva fekszenek, mosolyogva kelnek, akiknek utja az életben bársonyos pázsit, sehol egy göröngy előttük, sehol egy tévedés, nyilegyenes az utjuk a végtelenségig s minden oldalról tisztesség, becsület, boldogság körültek.

S Tóth János pipázik, pipázik csöndesen. Némelykor köhög s a szeme ilyenkor kidülled, vörös és könyes lesz.

A főkapitány közbeszólt: Nem igaz, nem mondtam!

Szokoly Tamás: Tanura tudok hivatkozni, hogy mondta. (Ujabb zaj.) Megtartották a szabadelvűpárt gyűlését, voltak okos, higgadt felszólalók, akik intették a pártot a beavatkozástól. Lehurrogták őket. Felvonultak és *Nagyvárad város főjegyzője vezette őket.*

Közbeküldetésok: Nem igaz, nem vezette!

Halász: Nem vezette csak elől ment!

Szokoly Tamás: És hogy teljes legyen a párt műve, *szövetkeztek a szociálistákkal,* egyezséget kötöttek velük. . .

Ujra kitört a láрма. A szabadelvű pártban is szenvedélyessé, izgatottá vált a hangulat. Fenyegetően fordultak Szokoly felé:

— Ne gyanusítson! Bizonyítson, kik egyezkedtek? Neveket kérünk!

A főispán rendreusított Szokolyt, a mire az, irtózatos lármában visszakiáltott:

— Méltóságodnak pártatlan álláspontot kell elfoglalni?

Elnök: Nekem az a tisztem, hogy olyan dolgokat, amelyek akár a pártokra, akár egyesekre vonatkoznak, azokra nézve sértő és bizonyítva sincs, — elmondani ne engedjem.

A közgyűlésen a főkapitány is felszólt és többek között azt mondta:

— Jogom van kijelenteni, hogy nem a szabadelvű párt, hanem éppen a *függetlenségi párt részéről történtek* . . .

Kitörő nagy zaj támadt erre. Szokoly, Halász öklével verte az asztalt. Viharos felkiáltások: Gyanusít! Micsoda dolog ez! Utasítsák rendre!

Gerő Armin főkapitány: Arra kérem a törvényhatóságot, ítéletét tartsa fenn, amíg az illetékes fórum meghozza döntését, s minden adat ismerése nélkül ne törjön pálcát felettem.

Ezután a nagy vihar lassanként lecsendesedett.

Külföldi események.

(A beiruti vérengzés. — A karlisták.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

A balkáni megoldhatatlannak látszó zavarokhoz Törökországnak újabb baja támadt s a porta most már teljesen elvesztette a fejét. A beiruti vérengzés annyira frappirozta a török kormányt, hogy ráadta a fejét a letagadás nép-

Most is köhög. Az erős csipőjű, becsületes, széles arcú német leány, aki kihordja a munkásoknak az italt, éppen letesz eléje egy liter bort és szánakozó szeretettel néz rá.

— Menjen ki a levegőre — mondja szelíden és a most letett bort felemeli az asztalról. — Ne igyék többet!

Tóth János utána nyúl a borának s keze a leány kezét érinti. Egy percre még a korom alatt is látni, hogy kipirul az arca, mosoly ül a szájára, de azután elengedi a leány kezét és a fejét fáradtan föloldalvást ejti.

— A bort, Lizi, — mondja halkán, de határozottan — tegye vissza. Megiszom, nem iszom, ez már nekem úgy is mindegy.

A leány sóhajtvá, de engedelmesen teszi vissza az üveget az asztalra és tovább megy. Gömbölyű, teit csipője ring, szőke, vastag hajfonata fénylik és Tóth János szomorú, vágyódó pillantással néz utána. Azután vállat von és tőlt magának. Minek gondolna ő asszonyra? Az a milliőkaru, milliószájú szörnyeteg, amit társadalomnak neveznek, azt is elvette tőle. Az asszonyt. Beteg embernek nem lehet asszonya, nem lehetnek gyerekei. Hogy itthagya őket árván?

És megtölti a poharát, odakoccintja aszomszédja poharához, a laposarcú ostoba bádoggipás tótához és félig a bortól, félig a bosszuvágytól mámorosan, felugrik az asztalra és rekedten kiáltja:

— Eljen a társadalom!

szertülden és hálátlan mesterségére. Nyilatkozatot adott ki, hogy mindenért a keresztények felelősek — Beirutban jó, ha ezer keresztény lakik, — akik nem hagyják nyugton a szegény, legalább százezer főnyi török lakosságot. A bécsi török nagykövet a porta megbízásából a következő kommunikét bocsátotta ki:

„A zavarok a *Mezrea* városnegyedekben támadtak, ahol négy mohamedánt néhány görög-ortodox lakos lövésekkel támadott meg; ebből általános verekedés támadt, amelynek elfojtására katonaságot kellett rekvirálni. A küzdelemben egy katona meghalt, három megsebesült. A zavargókból egy holtan maradt a színhelyen, egy súlyos sérüléseket szenvedett. — A csendzavarás a *Mezrea* városrészre szorított.”

A porta az angol konzulra is hivatkozik, aki állítólag szintén beismerte, hogy a *keresztények* okai a vérengzésnek. De kevés hitelt talál. Mindenki Magelsen konzul esetére gondol, aki majdnem áldozata lett a mohamedán lakosság fanatizmusának. A külföld képviselői különben is régóta jelentették kormányaiknak, hogy veszedelemben vannak s a beiruti véres viharok kitörése rövid idő kérdése. Így a porta védekezése nagyon szkeptikus fogadtatásra talál s a német kormány a diplomáciai képviselőjének védelmezésére már el is küldötte a *Moltke* fregattát, a *Loreley* nevű hadihajó pedig utban van a Földközi tenger felé. Szóval a beiruti vérengzés újabb tüzes csóva, amelyet odadozták a Balkán gyulékony szalmatetőzetére.

A fiatal spanyol király utazása eddig a kormány és az udvar kivánságához képest ment végbe. A legveszedelmesebb karlista fészkekben is valóságos entuziazmussal fogadják. Estellában például, Don Carlos volt főhadiszállásában ezer és ezer ember tódult elébe, hogy kifejezze neki hódolatát s nagyban hallatszott:

— Minek nekünk más uralkodó, mikor olyan csinos kis királyunk van!

Don Alfonso okosan is viselkedik. *Concha* tábornok siremlékére koszorút helyezett, viszont az *iruchi* kolostor perjelének a legnagyobb nyugalommal vetette oda:

— Meg vagyok győződve arról, hogy az a nevelés, amiben a fiatal szerzetesek itt részesülnek, olyan szellemben történt, hogy képesek lesznek az egyház legszebb feladatát, a *szociá-*

— Eljen! — ordítja a részeg társaság, mire valaki egy kalapáccsal olyat üt az asztalra, hogy az üvegek egymáshoz ütődnek s a poharak felborulnak.

Ez Verbovszki, egy horvát munkás. Szép, intelligens arcú, okos, vakmerő szemű fiatal ember, sok országot bejárta és dühös szocialista.

— A társadalom, — kiáltja, s felugrik ő is az asztalra, — ostoba állat, akit nem kell éltetni! A társadalom . . . — részeg nem tudja folytatni, mire a többi dobol, az asztalokat veri, kiabál és kívánja, hogy beszéljen tovább a társadalomról.

Es Verbovszki beszél. Jobbra-balra imbolyog az asztalon, egyik kezében a poharát tarja, másikban a kalapáccsát s beszél össze-vissza, ahogy a nyelvére jön.

A társadalom . . . az, az . . . Fáraó, akit nek mi vagyunk a rabszolgái . . . A munkás-ember semmi! . . . A szegény ember kutya! . . . Aki egyszer félrehág, azt kirugja a társadalom . . .

Valaki zokog. Tóth János az asztalra könyöklöve, a köhögéstől fuladozva zokog s a többi nekivadulva, örülten orditozza:

— Eljen Verbovszki! Beszélj a társadalomról, Verbovszki! . . .

és pacifikációt közelebb juttatni a megvalósulásához.

Ez a figyelmeztetés abban a bigott, fanatikus világban illetően nem felesleges s hogy éppen a spanyol király teszi, nagyon fokozza a jelentőségét és egyben a liberális elemek szimpatitáját az uralkodóház iránt. Általában alaposnak látszik az az impresszió, hogy a karlisták tábora fogyóban van. Annál nagyobb aggodalommal néznek irányadó körökben a köztársasági hangulat terjedésére. S minden erőből készülnek a *közigazgatás reformjára*, amely a nép különböző rétegeinek társadalmi és gazdasági helyzetével is számol. Ez az egyetlen mód, amelylyel a fiatal király trónját megerősíthetik.

SPORT.

+ Az aradi tornaegyesület bási versenye. Az aradi tornaegyesület vasárnap tartandó ná ziverenyének főpróbáját szombaton délután 6 órakor tartja meg a liceum tornacsarnokában, melyre a résztvevő tagokat oly kérelemmel hívja meg az elnökség, hogy arra valamennyien megjelenjen szíveskedjének.

A politikai válság.

(Lesz pártközi konferencia.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 11.

Még mindig szünetel a válság, s a kibontakozásról ma se tudni bizonyosat. A politikusok között a legtöbb szó esik a pártközi konferencia eszméjéről. Minden párt elég rokonszenvvel viseltetik az eszme iránt, sőt egyes kormányparti képviselők elég vérmesek azt hinni, hogy ennek a konferenciának valami pozitív haszna lehetne. De testet az eszme sehogysem öltött még.

A függetlenségi és 48-as párt tagjai teljes egykedvűséggel szemlélik a dolgokat. Foglalkoznak ugyan még most is azzal a tervvel, hogy a képviselőházat ülésre hívassák össze, de amíg Kossuth Ferenc nem lesz Budapesten, addig ebben a tekintetben sem fog lépés történni. Kossuth holnap délben érkezik haza.

Legujabb távirataink a következők:

A pártközi konferencia.

Fővárosi tudósítónk írja:

A válságnak ily rendkívüli módon hosszú időre történt elodázása izgalomban tartja az összes politikusokat pártkülönbség nélkül. Eklatáns bizonyossága ennek az is, hogy a képviselők az utóbbi időben szokatlan nagy számban gyűltek össze a fővárosban. A függetlenségi pártból több mint harmincan vannak itt, közöttük a párt legtekintélyesebb tagjai, mint Tóth János, Barabás Béla, Polonyi Géza, Komjáthy Béla, Barta Udön, Sebess Dénes, Gál Sándor, Bedőházy János, Endrey Gyula, Thaly Ferenc, Leszkay Gyula stb. De itt időzik a fővárosban Apponyi Albert gróf és a mi általános meglepetést fog kelteni, ma váratlanul Budapestre érkezett Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke is, a ki délelőtt tizenegy órakor felkereste a képviselőházban Apponyi Albert gróf házelnököt és nála több mint *ötnegyed óráig* időzött és vele élénk eszmecserét folytatott a kibontakozás érdekében.

A politikusokat általában az a kérdés foglalkoztatja, hogy miként lehetne kivezetni az országot az ex-lex állapotból és miként lehetne a parlamenti rendet újból helyreállítani? Ezzel kapcsolatban mind-

inkább megnyilvánul az az óhaj, hogy a pártok tekintélyesebb tagjai *pártközi konferenciát tartsanak*. A függetlenségi pártiak majdnem egyhangulag szükségesnek tartják ezt abból a szempontból, hogy a pártok álláspontjai tisztázódjanak. De igen sokan vannak a szabadelvűpártban is, a kik szintén sürgetik ilyen pártközi értekezlet egybehívását.

Szóba került ez ma Apponyi Albert gróffal szemben is, a kit Wekerle távozása után felkeresett Szentiványi Arpád, majd Sebess Dénes és Bedőházy János függetlenségi képviselők, a kik arra óhajtották megnyerni Apponyit, hogy ő, mint a képviselőház elnöke *hívja össze a pártok tekintélyesebb tagjait bizalmas eszmecserére*. Azt hiszik, hogy ez a törekvés sikerülni fog rövid időn belül, talán *már néhány nap múlva*.

A mi a válság megoldásának személyi részét illeti, általában az a vélemény kap lábra, hogy Apponyinak és Wekerlének együttesen sikerülni fog megtalálni az utat a békés kibontakozásra.

Bizton remélik, hogy a legközelebbi napokban kedvező fordulat, sőt döntő lépés fog ebben az irányban bekövetkezni.

Körber a királynál.

Bécsből táviratozzák: A király Körber osztrák miniszterelnököt ma hosszabb kihallgatáson fogadta. Körber közölte az uralkodóval, hogy a Reichsrath összehívását követelik tőle, de ő mindaddig nem teheti ezt, a *mig Magyarországon a válság nem tisztázódik*, mert az osztrák kormány ez által nagyon súlyos helyzetbe jutott. Ha — ugymond — most a Reichsrathot összehívna, a *kiegyezéssel szemben nagyon súlyos álláspontja lenne*.

Ötezer koronás bélyeglopás.

(Letartóztatott banda.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, szeptember 11.

Az utóbbi időkben egy újabb nemű lopásról tett feljelentést a budapesti rendőrségnek két fővárosi dohány tőz dős: Szüts Teréz, akinek a csömöri ut 11. z. a. és Berger József, akinek az Akadémia-utca 1 szám alatt van a dohány tőzsdéje. A feljelentés szerint beállított a tőzsdébe két ember. Az egyik bélyeget vásárolt, amiközben a másik kileste, hogy hová teszik vissza a bélyeg könyvet. Erre a másik a trafikost kiküldötte az utcára, hogy a kirkatból vegyen be egy képeslevelező lapot. Amíg a tőzsdés a képes levelezőlap bevételével volt elfoglalva, addig a tolvajok ellopták az egész bélyegkönyvet. Ilyen módon 5000 koronát érő bélyeget loptak el a két helyről. A rendőrség nyomozása nagyon nehéz volt, mert a károsultak még személyleírást sem tudtak adni:

A napokban azután arról értesült a rendőrség, hogy Szende Amigil ügyvéd a napokban nagyobb mennyiségű bélyeget vásárolt. Kardos Dezső, a nagymező-utca 51. sz. alatt lakó dohánytőzsdés tett jelentést arról, hogy az üzletében megjelent egy Faragó Béla nevű ügyvédjelölt, aki 335 korona 20 fillért érő bélyeget akart neki eladni 2—3 százalékos árengedménnyel. A jelentésre a rendőrség kihallgatta Faragó Bélát, aki azt vallotta, hogy a bélyeget gazdájától, Szende Amigiltől, akinek korona-herceg utca 17. sz. alatt van az ügyvédi irodája, kapta azzal, hogy értékesítse. Tudomása szerint az ügyvéd a bélyegeket egy ügyfelétől Löwy Simon volt fűszerkereskedőtől vette 15 százalékos árkedvezménnyel. Krecsányi Kálmán detektív főnök ezen vallomás folytán Szende

Amigilt hallgatta ki, aki meglepetéssel hallotta, hogy a bélyegek lopásból erednek. Megvallotta, hogy a sok bélyeget 1600 koronáért vásárolta Löwytől, aki a Király-utca 48. szám alatt lakik.

A rendőrség így becses nyomra bukkant, amelyen elindulva felderítette az egész bélyegtolvaj banda üzelmét. Löwy Simont nyomban elfogta a rendőrség, akitől megtudta, hogy a banda orgazdája Fischer Samu rovtott multu fűszerkereskedő, akinek a Tisza Kálmán tőr 22. szám alatt van üzlete. Gábor Béla rendőrfogalmazó, Enydy László, Emesz György, Rózsa Károly és Rezső Lajos detektívek meglepték a fűszerest, akinek az üzletében nagy mennyiségű bélyeget találtak. Még pedig egy darab 100 koronás, 17 darab 20 koronás, egy darab 10 koronás, huszonnégy darab 1 koronás, 7 darab 2 koronás, 70 darab 20 filléres és 130 darab 10 filléres bélyeget. Azonkívül nagyobb összegekről szóló takarékpénztári könyvet és pénzt. Egyszersmind megtalálták azoknak az embereknek a névsorát is, akikkel Fischer összeköttetésben állott. Így azután még az éjszaka sikerült az egész bandát kézrekeríteni.

A bélyegtolvaj banda nyolc tagja, akiket a rendőrség letartóztatott, a következők: Scheidenbogen György cserepes, Ontó György 20 éves napszámos, Ontó Károly notórius zsebtolvaj, Vosinszky József 34 éves palafestő, Stangler Károly facér cipész, Angeloni Hugó zugirász, Fischer Samu fűszerkereskedő és Löwy Simon. Valamennyinél kisebb-nagyobb értékű bélyeget és pénzt találtak. Valamennyien beismerték a lopást, csak Angelonival és Stanglerrel nem lehetett birni. Mindakettőt holt részegen állították elő egy korcsmából, ahol az éjszaka mulattak. Angeloni kedélyesen egy egy koronás bélyeget ragasztott a homlokára és úgy állott Gábor Béla rendőrfogalmazó elé, aki a vizsgálatot vezette. Egyre azt dudolta:

— Voltam király Beociában ...

A zugirász kedélyességén úgy segítettek, hogy becsukták kihallgatás nélkül. Erdekes körülmény az is, hogy a banda egyik tagja, Scheidenbogen György most szabadult ki a fegyházból, ahol két és fél esztendeig ült. Kiszabadulásakor jelentkezett a rendőrség nyilvántartásában, ahonnan egyenesen Berger trafikjba ment és ellopta a 4000 koronát érő bélyegekkel megrakott könyvet. A rendőrség valamennyit átadta az ügyészségnek.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

* Déri Jenő Aradon. Az aradi közönség előtt ismerős színész-ember időzik most Aradon, Déri Jenő, az aradi színház volt tenoristája, a ki ismét a magyar királyi Operaházhoz szerződött Déri ez év elején megvált az operától, ahol nem adtak neki teret az érvényesülésre, s azóta Szendrey Mihály pozsonyi színtársulatának állandó vendége. Aradra most az aradi zsidóhitközség meghívására jött, hogy a küszöbön álló zsidó újévi ünnepek alatt az aradi zsinagógában énekeljen. Itt időzése alatt Déri valószínűleg *hangversenyt ad*, azután visszamegy Pozsonyba. A széphágu, sokat fejlődött tenorista egy *bécsi színházzal* van most szerződési tárgyalásokban, s annak igazgatója a legközelebb Pozsonyba jön s Dérit a *Zsidóné* és az *Onyegin* Eugen tenor-szerepeiben meghallgatja.

* A budapesti Király-színház igazgatója a következő helyreigazítást teszi közzé: A Királyszínházról több lap azt jelentette, hogy a belügyminisztérium nem adta meg neki a játszási engedélyt. Ez a hír teljesen alaptalan, amennyiben az építkezés szakadatlanul folyik, a játszási engedélyt pedig nem a belügyminisztérium adja, hanem a rendőrség, amelyhez ez iránt még kérvény sincs beadva. Ellenben igaz anyni, hogy a Király-színház ellen feljelentés érkezett (még pedig nem hivatalos) a belügyminisztériumhoz azért, mert építési módja állítólag nem felel meg az építési szabályrendeletnek. Ezt a feljelentést tette a belügyminisztérium a városházán vizsgálat tárgyává. A vizsgálat fogja kideríteni, mi van a dologban; de mindenki nyugodtan nézhet a vizsgálat elé, mert a Király-színház ügyének ez a része a városházán a legrigorózusabb hirben álló ügyosztályon keresztül intéztetett el a ta-

nács által és ez ügyosztály okmányaiból is kiderül, hogy a Királysínház biztonsága színházaink között idefűlsnek mondható.

* **Varsányi Irén menyasszony.** Elénk érdeklődésre számíthat az a hír, hogy *Varsányi Irén*, a budapesti Vígyszínház kitűnő, fiatal művésznője menyasszony. A vőlegény neve *Szécsi Illés*, egy elsőrendű fővárosi bank hivatalnokának *Szécsi Ferenc dr.*, az ismert író testvéröccse.

A titkos szerek eladása.

(A belügyminiszter rendelete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

Ma érkezett meg Arad városához és a vármegyéhez a belügyminiszter szabályrendelete a gyógyszer különlegességekről és titkos összetételű gyógyszerekről. Ezen rendelet kíséretében, amelylyel a belügyminiszter a szabályrendeletet a törvényhatóságoknak megküldte. A rendelet utasítja a törvényhatóságokat, hogy a szabályrendeletet tegyék közzé, a területükön működő összes orvosokkal, gyógyszerértelajdonosokkal, illetőleg kezelőkkel és gyógyszerkereskedőkkel, valamint az ellenőrzésre beosztott összes hatósági személyekkel közöljék. A negyfontosságú szabályrendelet, amely nagy szigorral fordul a titkos szerekkel való visszaélék és a jogosulatlan reklám ellen, főbb rendelkezéseiben a következő:

A gyógyszerkülönlegesség oly ismert összetételű gyógyszerkészítmény, mely által orvosoknak vagy készítményeknek, avagy ilyenek egyszerű keverékének újabb, célszerű alakot adtak. Az ilyen szert üzletszerűen csak gyógyszerárkereskedőknek (droguistáknak) és a nyilvános gyógyszeráraknak szabad készíteni, forgalomba hozni, ezeknek is csak akkor, ha ezt a törvényhatóság első tisztviselője útján — a készítés vagy forgalomba hozatal módjának tüzetes ismertetése és az eladási ár megjelölése mellett — a belügyminiszternek bejelentették, s attól megfelelő vizsgálat után megkapták a hivatalos értesítést arról, hogy a belügyminiszter a bejelentést tudomásul vette. A gyógyszerkülönlegesség forgalomba hozatalánál az ily hivatalos értesítésre hivatkozni tilos.

Gyógyszerárkereskedők gyógyszerkülönlegességeket csak nyilvános gyógyszertárak részére szolgáltathatnak ki. — Külföldi gyógyszerkülönlegességek forgalma ugyanazon határozmányok alá esik, mint a belső gyógyszerkülönlegességek. — *Hivatalos gyógyszer mint specialitást, más név alatt forgalomba hozni tilos.* — Mérget tartalmazó gyógyszerkülönlegességet csak orvosi rendelvényre szabad kiadni. Ezután a rendelet megszabja az összes szerek csomagolását s kimondja, hogy gyógyszerkülönlegességekhez csak olyan ajánlás csatolható, amely a bejelentés, alkalmával a belügyminiszternek bemutatván, *szövegezése ellen észrevétel nem merült fel.* Más ajánlás alkalmazása a szer betiltását vonja maga után. Majd az ellenőrzés módjait és a szer árának megállapítását szabályozza a rendelet. A rendelet alól kivételnek az oltóanyagok; az állatgyógyászati szerek annyiban, hogy engedélyezésükért a földművelésügyi miniszterhez kell fordulni.

Titkos gyógyszereknek azokat mondja a rendelet, melyeknek anyagát vagy összetételét, vagy előállításuk módját készítőjük titokban kívánja tartani, vagy melyeknek ismertetésében hamisan, természetes összetételükkel össze nem egyeztethető titokzatos hatás tulajdonítatik. Ezeknek forgalomba hozatalát és külföldről való behozatalát a belügyminiszter engedélyezheti. Egyébként rájuk is a fenti rendelkezések állanak.

A szabályrendelet be nem tartása kihágás, a mely 15 napig terjedhető elzárással és 200 korona pénzbírsággal, valamint a szer eltiltásával büntethető. A szabályrendelet 1904. január elsején lép életbe. Akik hagyományzerűen már elárusítanak ilyen szereket, vagy összetett gyógyszereket is s azokat tovább is forgalomba akarják hozni, kötelesek azokat az új szabályrendelet követelményei szerint még ez év november elejéig a belügyminiszternek bejelenteni.

Szerencsétlenség egy kórházban.

(Mégmérgezett gyermekek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

Végzetes szerencsétlenség történt tegnap délután a szabadkai Mária Valéria kórházban. Egy szegény irgalmas nővér véletlen tévedés folytán orvosság helyett tömény karbolsavat adott be két gyermeknek, akik ennek folytán pillanat múlva kilehelték ártatlan lelküket. A megdöbbentő szerencsétlenségről a következő tudósításunk számol be:

A Mária Valéria kórház belbeteg osztályának ragálybeteg szobájában feküdt egy 2 és fél éves *Mihájlovics István* nevű fiú, egy szentiváni szegény napszámos fia, aki sarlahban szenvedett és ezért szállították be a kórházba. Ugyanabban a szobában feküdt egy *Kőszegi István* nevű másfél éves leány.

Tegnap azt a termet tömény karbolla tisztították ki. A tisztogatásra kevés lévén a karbol, az egyik nővér a beteg szentiváni gyermek orvosságos üvegével ment át a másik terembe karbolért. Néhány pillanat múlva visszatért, mintegy kétujnyi karbol hozva az orvosságos üvegben. Mig ez a nővér távol foglalatzkodott, egy *Kleofa* nevű nővér fölvette az orvosságos üveget és nem is gyanítva, hogy abban milyen borzasztó mérge van, a beteg gyermekhez közeledett. Először a *Mihájlovics* fiúnak adott be a tömény karbolla egy kávéskanállal, majd rögtön utána a *Kőszegi* fiúnak.

Még ez utóbbi alig ivott néhány cseppet a méregből, *Kleofa* észrevette, hogy a kis *Mihájlovics* fiú hirtelen rosszul lett. Rosszat sejtett s be sem adta az egész kanállal a másik fiúnak, hanem megkóstolta az üveg tartalmát. Csak ekkor vette észre a borzasztó tévedést.

Kleofa azonnal fölkapta a mégmérgezett gyermekeket és rohant velük *Morava Géza dr.* ügyeletes kórházi orvoshoz. De már késő volt minden segély. Időközben megérkezett *Klein Adolf dr.* orvos is, de a nagyobb gyermek már akkor meghalt s utána néhány pillanat múlva a kisebb is kilehelte a lelkét.

A jelenlevők megrendülve nézték *Kleofa* nővér kétségbeesett jajveszékését. A végzetes szerencsétlenségről nyomban értesítették a rendőrséget és az ügyészséget.

Új szellem a Vatikánban.

(X. Pius tervel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

A Vatikánban, a mint egy olasz lap írja, egy egész sereg reform készül, melyek X. Piusnak köszönhetik a kezdeményezést. A program még nem részletes, de az általános tendenciák felismerhetők. Rendkívül sok anekdotát és apró vonásokat ismernek már, amelyek a reformokról szólnak. Egy érsek azt kérdezte a pápától, hogy milyen szobákat rendel nővéreinek lakásul?

— Nincs rá ok — felelte X. Pius — hogy a pápa nővérei a Vatikánban lakjanak.

Mikor *Mocenni* biboros meghallotta, hogy a pápa százezer frankot akar kiosztani Róma szegényei között, rögtön a pápához sietett, hogy megmagyarázza neki, miszerint az az összeg *tulnag* és hogy ilyen kiadások a pénzügyi viszonyok elzűllésére vezetnek.

— Hogyan — felelte csendesesen a pápa — eminenciád talán kételkednék az isteni gondviselésben?

Dacára ennek, a biboros még egyszer ta-

nácsolta a pápának, hogy az összeget száltsa le.

Erre azt mondta X. Pius:

— Vigyázzon: a 100.000 frank könnyen 150.000 frankká változhatik át!

Az egyháznak kezelője kétszer se mondatta magának ezt, rögtön kiutalványozta a százezer frankot.

Más reformok: X. Pius megszüntette azt a szokást, mely szerint a pápa egyedül étkezett egy olyan asztal mellett, mely magasabb volt a többinél. Közölte *Mocenni* biborossal, hogy minden utalvány, melyet helyettes államtitkárja aláír, kifizetendő. Azon a nézetem van, hogy az a pénz, melyet XIII. Leó szobájában találtak, olasz járadékpajirok megvásárlására szolgálhat, melyek három százalékot hoznak és bármikor eladhatók.

Sokat kommentálják a Vatikánban azt a tényt, hogy X. Pius megbízta a Vatikán florenzájának építését, *Mannucci*-t, hogy a Laterán új alakításának terveit készítse el. Nem lehetetlen, hogy a pápa a jövő nyarat ebben az érsekségben fogja tölteni. Semmi sem volna természetesebb, mert tudvalevő dolog, hogy a Vatikánban milyen türheterlen a nyár.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi zenekedvelők egyesületének választmánya ma délután ülést tartott a városháza kistermében. A választmány az évi közgyűlés napját *szeptember 27-re* tűzte ki s ülése további folyamán tandij-mérséklés iránti kérényeket s egyéno folyó ügyeket intézett el.

A hetvenöt éves Tolsztoj.

(Csöndes irodalmi ünnep.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

Tolsztoj *Nikolajevics* *Leo* gróf, a mint *Tulából* sürgönyzik, tegnap ünnepelte meg, családjában *hetvenötödik születésnapját*.

Hetvenöt éves már a jásznaja-polyánai remete, a ki egyik legnagyobb szelleme Európa mai irodalmának. Hetvenöt évvel, az aggyastánok korrával *Tolsztoj* még egyre, friss erőben dolgozik, s leveleiben, a melyek bejárják a sajtót, erős szóval döngtetik a sötétség kapuit.

Azóta, hogy *Turgenyev* benne, a krími-hadjárattól visszatért tisztben fölismerte az író és munkára ösztönözte, egész irodalma van a nagy orosz működésének. *A Háboru és béke*, a *Karenin Anna* első mértföld-jelzői annak az orias pályának, a melyet *Tolsztoj* a világhír útján bejárta.

Azután: a *Kreutzer-Szonáta*. Mintha csak nemrég ocsudtunk volna föl a lázból, a melyet ez a munka okozott. A munka körül, a mely a házasságot támadja meg, egész irodalom támadt, soha íróra annyi átkot nem mondtak, mint ez időben ő reá.

Egyéb művei: *A sötétség hatalma*, *Ur és szolgálta*, *Dolgozások*, a mig mécsetek ki nem alszik, s a *Föltámadás*; mind az ő nagyságának, különös, de mély világlőfogásának hírdetői.

Hetvenöt évvel, *Tolsztoj* *Nikolajevics* *Leo*, a ki gróf létére nem sokkal több kényelemben él, mint akármelyik kaukázusi kurta nemes, folytatja a munkálkodást, teljes erőben. Néha megjelenik róla olyas hír az újságokban, hogy beteg, de ezt is többnyire a kiadók teszik közzé, hogy *Tolsztoj* legközelebb megjelenő művének reklámot csináljanak.

A hetvenöt éves születésnapot — így mondja a telegramm — családi körben ünnepelte meg *Tolsztoj*. Tehát ez a nap nem volt Oroszországban az irodalomnak ünnepe. Lehet, hogy

Tolsztoj visszavonult élele okozta ezt, de lehet, hogy részese ennek a csendnek az a ridegség, a melylyel Tolsztojt Oroszország hivatalos körei körülveszik s az az ellenséges viszony, a mely Tolsztojt, az orosz egyháztól elválasztja, a melynek feje, Polyedonoszcev őt egyszer ki is közösitette.

Mindegy. A hetvenöt éstendős Tolsztojnak nincs szüksége már az ünneplésre . . .

Két sajtópör.

(Szerkesztő és rendőrkapitány. — Elítélt nemzeti-ségi izgató.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

Két érdekes sajtópör foglalkoztatta tegnap a kolozsvári esküdtbírószágot. Az egyikben *Herczeg Jenő*, a Kolozsvárt megjelenő „Ujság” felelős szerkesztője állott az esküdtek elé, dr. *Kossa Elemér* rendőrkapitány sérelmére elkövetett rágalmozással és becsületsértéssel vádolva. A másik per vádlottja *Moldován Vazul* volt, ki a megbukott „Tribuna” című román lap hasábjain izgatott a magyar igazságszolgáltatás ellen. A két tárgyalásról az alábbi tudósítást vettük:

Az esküdtszék előbb a *Herczeg-Kossa* ügygel foglalkozott.

A tárgyalás megkezdése előtt dr. *Náthán Mór*, a panaszos magánjogi képviselője bejelentette, hogy a fele nevében a panaszt *Herczeg Jenő* ellen visszavonja. A közbíró képviselője, dr. *Jeney Aladár* fenntartván a rágalmozás vádatát, a becsületsértés vádját, mint amely csak magadvádra üldözhető, eljéti. A bizonyítást, miután a cikkben foglaltak beszüntetett fegyelmi vizsgálattal nyertek elintézését, nem engedte meg, a bíróság és így *Herczeg Jenő*nek a cikkre vonatkozó felvilágosításai után felolvasták a büntügyi iratokat és a közbíró előterjesztette az esküdtekhez intézendő kérdést. Ez a bíróság által is megállapítván, dr. *Jeney Aladár* terjesztette elő a vádat, mire dr. *Papp József* tartotta meg védbeszédét, kimutatva, hogy a cikk nem ment túl a jogos és a hírlapírónak megengedett kritika határán.

Az esküdtk visszavonulva, husz percnyi tanácskozás után kihirdették a verdiktet, mely szerint a feltett kérdésre „nem”-mel válaszoltak.

Ennek alapján a bíróság *Herczeg Jenő*t felmentette az ellene emelt vád és következményei alól.

Délelőtt tíz órakor már belefoghatott az esküdtbírószágot a *Moldován Vazul* elleni ügy tárgyalásába.

Moldován Vazul nagyszabani hírlapíró a kolozsvári bíróságot heves hangon, izgató módon támadta s ez év február 13-án, az ekkor még élt *Tribunában* véres tollal megirt cikk jelent meg e tárgyról: „*Mene tekel tarez*” cím alatt. A vádat dr. *Jeney Aladár* királyi ügyész képviselte, míg a vádlottat testvérbátyja, dr. *Moldován Valér* védte. A bíróság, miután a perbeszédet meghallgatta s miután az esküdtszék bűnösnek mondotta ki, *Moldován* három hónapi államfogházra ítélte, azonkívül ötszáz korona fős és ötszáz koronára mellékbüntetés gyanánt. A vád képviselője megnyugodott ez ítéletben, viszont a védő semmisségi panaszt jelentett be.

MULATSÁGOK

(=) **Táncmulatság Pécskán.** A pécskai Kossuth-szobor alapító bizottság a szobor alap gyarapítására e hó 19-én, Kossuth Lajos születése napján táncmulatságot rendez, a pécskai iparos dalgyűjlesztő közreműködésével. A mulatságra, melyet a Pécska városához címzett nagyvendéglőben tartanak meg, belépti díj családjegy 2 kor., személyjegy 1 kor.

A Baross-park új diszei.

(fa- és fémipariskola díszkútja. — A Kövér Gábor emlék.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

A Baross-park, a városnak ez a fejlődő díszkertje, rövidesen két csinos dísz tárgygyal fog gyarapodni. Az egyik e hó végén már a helyén fog állani, a másiknak csak ezután nyújtják be illetékes helyen a tervét.

Előbb az utóbbiról szólnunk. Az aradi fa- és fémipariskola vasból való impozáns díszkutat akar készíteni a városnak, oly módon, hogy a városnak csupán az anyagot kellene megfizetni, a melyből az készülni fog. Maga a kút most is megvan, a Baross-parknak a városház-ut felől való bejáratához közel, a külső nagy sétat-ut mentén; ezt alakítanák át, magyar- és román stílusú, impozáns csucsban végződő díszkúttá, amelynek alapja kő lenne, a szerkezete pedig kovácsolt vas. A díszkút tervét *Jankó Gyula* fa- és fémipariskolai tanár már elkészítette, s azt legközelebb benyújtják *Institúris Kálmán* polgármesterhez, azzal az ajánlattal, hogy amennyiben a város az ahhoz szükséges vas- és kő anyagot beszerzi, az iskola a tél során azt minden díj nélkül elkészíti, s a tavasszal az már egyik szépsége lehet a parknak. A város bizonyára örömmel fogja venni ezt az ajánlatot, a fa- és fémipariskola ajándékát, a mi a városnak az anyagok beszerzésével csak igen kis összegű kiadást okozna. A díszkút körülbelül 2 méter és nyolcvan centiméter magas, rendkívül izléses alkotás lenne.

A másik a *Kövér Gábor-emlék*, amely körülbelül készen áll már a fa- és fémipariskola udvarán. Az oszlopot *Jankó Gyula* tanár tervei után *Szép Ferenc*, fa- és fémipariskolai művezető dolgozta ki *sóskuti mészkőből*. Az alapzattal együtt ez körülbelül három méter magas, az oszlop baloldalán a kőből egy ficus-fa domborodik ki, amely kőből faragott virágaival és leveleivel befűdi az oszlopnak ormát. Alul az oszlopot örökzöld veszi körül, s borostyán futja be; a háttérét a Baross-park jázmin bokrai alkotják. Az egész oszlop híven tükrözi vissza fákat és a természetet kedvelő *Kövér Gábor* emlékét. Az oszlop előoldalában márványtábla van beleillesztve, ezzel a fölírással:

Rétháti Kövér Gábor törvényhatósági bizottsági tag emlékének, ezen sétatny létesítése körül szerzett érdemeiért Arad sz. kir. város közönsége.

MDCCLXXXVI.

Az oszlopot a jövő hét szombatján a helyére fogják állítani, s még e hó végén, vagy a jövő hó elején megtörténhetik annak ünnepes fölavatása.

HIREK.

— **A német császár Baranyában.** Zomborból táviratozzák: A német császár bélyei vadászata alkalmából a közigazgatási hatóságok megteszik a legmesszebbmenő intézkedéseket, hogy a magas vendégeknek zavartalan mulatságot biztosítsanak. A vadászterülettel határos Bács-megyében *Latinovits I-ál* főispán személyesen tette meg az intézkedéseket, a csendőrség és rendőrség pedig már holnaptól kezdve szigorú szolgálatot teljesít a Duna partján. A főispán holnaptól kezdve öt napig *Bezdánban* fog tartózkodni és *Bányai* csendőrszázadossal az egész vadászati idő alatt személyesen ellenőrzi az intézkedések pontos foganatosítását. A nagy számban lévő orrvadászok a főispán rendelkezésére a legszigorubb ellenőrzés, részben pedig rendőri felügyelet alatt állanak.

— **A gácsországi hadgyakorlatok.** *Lemberg-ből* táviratozzák: *Ferencz Szalvátor* főherceg *Grodokba* érkezett ahonnan folytatta útját *Chlopya*. O felsége ünnepies fogadtatására vonatkozó előkészületek *Komanóban* és *Chlopyban* már be vannak fejezve. A király *Chlopyban* a kastélyhoz közel fekvő díszkert közepén levő villában fog lakni. A hadgyakorlat vezetősége nagyrészt már *Chlopyban* van.

— **Dessewffy püspök Makón.** *Dessewffy Sándor* csanádi megyés püspök *Pacha László* titkár kíséretében tegnapelőtt huzamosabb tartózkodásra *Makóra* érkezett. A főpápnak, ki legutóbb *Reichenhallban* hosszas kurát használt, az a vágyat hogy ezt az idő, csendes visszavonultságban tölthesse el. Ebből kitolyolag úgy az egyesek, mint a küldöttségek, kik a püspök elé járulni óhajtottak, kérelmük előadását későbbi időre halasztották.

— **Az aradi waggongyár nyeresége.** Az aradi *Weitzer-féle* waggongyár igazgatósága ma ülést tartott s ezen a jövő hónapban tartandó közgyűlés előkészítése képen megállapították a lefolyt üzletév mérlegét. A mérleg jelentékeny leírások után a múlt év tiszta nyereségül 211.083 korona 16 fillért tüntet föl. Az igazgatóság örvendetesen vette tudomásul a lefolyt üzletév kedvező eredményéről szóló jelentést s elhatározta, hogy az október 21-én tartandó rendes közgyűlésnek 5 százalék osztalék fizetését fogja javasolni. Az igazgatósági ülésen részt vettek: *Vásárhelyi Béla*, *Iovag Schöller Richard*, *Hudze Alfonz*, *Heinrich Sándor*, *gróf Bréda Viktor* és *Herzl Bernát* igazgatók és *Markóczy Lajos*, mint a gyár ügyvezető igazgatója.

— **A hadgyakorlatok törzsgyalogsága Aradon.** A délmagyarországi hadgyakorlatok főhadiszállására, *Temesújfalura*, a mint megirtuk, az aradi 33. gyalogezred egy fél század: volt kivezényelve törzsgyalogságul, *Leitner* főhadnagy és *Millauer* hadnagy vezetése alatt. A hadgyakorlatok idejét *Temesújfalun* töltötte a félszázad, a vezérkar szállása előtt teljesítve őrszolgálatot, s ezen rendeltetésüket a karjukon levő fekete sárga karszalag tüntette föl. Most, hogy a vezérkar egészen elköltözött *Ujfaluról*, a törzsgyalogságot is hazavezényelték. Ma délelőtt, vasuton érkezett meg a félszázad, a melyet a hálezred zenekara várt, s annak hangjai mellett vonultak be a várba.

— **Esküvő.** Holnap, szombaton délelőtt 11 órakor diszes esküvő lesz *Aradon*. *Mikoss Aladár*, cs. és kir. főhadnagy a nagykanizsai 48 ik gyalogezredben, oltárhoz vezeti *Otturabay Marietta* kisasszonyt, *Otturabay Károly* törvényszéki elnök és neje: *Tedeschi Emilia* urasszony leányát. A polgári házasságkötést a városháza dísztermében *Szondy Béla* anyakönyvvezető fogja végezni *Tedeschi Viktor* és dr. *Kedez Pál* budapesti orvos, tanuk jelenlétében. Az anyakönyvvezetőtől a násznép a *Kölcsey-utcai* barak-templomba vonul, ahol egyházi áldásban részesül a fiatal pár.

— **A horvátországi zavargások.** *Belovábból* táviratozzák: A körösi zavargások miatt százötvenöt vádlottat állítottak eddig a bíróság elé. Ezenkívül még körülbelül ezer zavargó kerül októberben a vádlottak padjára.

— **Arad virilistái.** Aradváros jövő évi legtöbb adót fizetőinek névsorát ma vonták be a nyolc napl közszemlérről. A jövő évi névjegyzék ellen, bár az nem más, mint a folyó évi névsor, egyikét felszólalás érkezett be. Ezek elintézésére az igazoló választmány a jövő hét szerda vagy csütörtök napján ülést tart. Ekkor szó-

belleg is fel lehet szólalni a névjegyzék esetleges kijavítása érdekében.

— **Politika az istentiszteleten.** Fővárosi tudósítónk írja: Rendkívül érdekes határozatot hozott ma, háromnapos közgyűlésének befejezte előtt a bányai agostai hitvallású egyházkerület. A mai közgyűlésen részletesen tárgyalták a *cura pastoralis* ról kidolgozott szabályzatot. Hosszabb vitát idézett föl a szabályzatnak az a pontja, a mely előírja, hogy a lelkész a rendes isteni tiszteleteken kívül mely alkalmakkor köteles vagy jogosult ünnepi istentiszteletet tartani. Az eredeti szövegezés szerint a lelkész a *politikai vonatkozású alkalmatosságok kivételével* mindenkor tarthat istentiszteletet, ha a haza érdeke és kiváló nagyjaink emiélke kívánja s ha az esemény az evangélium tanáival összeegyeztethető. A pont fölött kerekedett vitában a közgyűlésnek csaknem minden lelkész tagja részt vett. Egyik része a rendkívüli ünnepnapok tartását kétes esetekben a püspöktől kívánja függővé tenni, másik része a lelkészek belátására akarja bízni a dolgot. A közgyűlés végül elfogadta az eredeti szövegezt azzal a módosítással, hogy csupán a *párt-politikai* vonatkozásokat zárja ki az istentisztelet keretéből, mert hiszen például az *aradi vértanúk emlékét* és más hasonló eseményt nem lehet szónoklat tárgyává tenni politikai vonatkozások nélkül, csak pártpolitikát nem szabad hirdetni a szószókról.

— **Házasság.** *Réczev* Gyula ny. máv. főfelügyelő és neje szül. *Endrődy* Anna fia, *Réczev* Odön bankhivatalnok e hó 20-án tartja esküvőjét az újpesti rom. k. h. templomban. *Hanzely* István m. kir. posta és távirat főfőosztályos és neje szül. *Stutz* Lujza leányával, Irénkével.

— **Monarchiánk és az új pápa.** Egy budapesti lap jelenti, hogy *Ferencz József* király nemrég egy öreg, nagyon buzgó s nagyon előkelő katolikus mágnást fogadott. A királynak a mostani válság mellett is történetesen elég jó kedve volt s azt a kérdést intézte a részben tulbuzgóságáról ismert főúrhoz:

— Hogyan vannak megelégedve az új pápával?

— Felséges uram, — felelte a mágnás — ez egyszerű parasztfiu megválasztásában a Szentlélek csodálatos intézkedését látjuk; nagyot várunk X. Pius pápától, akit máris a szegény nép pápájának neveztek el származásáért és jó lelkeért.

— *Azt mi csináltuk,* — válaszolta a király.

Ennek a néhány szónak nagy jelentőségét nem kell bővebben magyarázni.

— **Öngyilkos bankigazgató.** *Bécsben*, a mint lapunknak táviratozzák, nagy feltűnést keltő öngyilkosság történt ma. *Traum* Rudolf, az osztrák földhitelintézet helyettes igazgatója *agyonlőtte magát.* Az öngyilkosság biztos okát még nem tudják.

— **Japán egyetemi tanár Aradon.** Érdekes vendég járja sorra a nagyobb magyar vidéki városokat. *Suzuki* U. egyetemi tanár, aki az exotikus Japánból érkezett hozzánk, hol magas képzettsége és nagy tudásáért nagy tekintélynek örvend. A tokiói egyetem három évi tanulmányutrá küldte, hogy a nemzetek gazdasági viszonyait tanulmányozza. Első útja Magyarországra vezette. Most Debrecenben van s ott a gazdasági tanintézet dohánytermelését fogja tanulmányozni. Debrecenből Kassára, onnan Aradra jön. Aradról Nagyváradra vezet útja s innen Kolozsvárra megy.

— **Magyar bíróság és német nyelv.** A kassai cs. és kir. hadbíróház nemrégiben egy közszász dolgában német nyelvű átiratot intézett a kassai kir. járásbíróházzal. A bíróság az átiratot elintézetlenül küldte vissza a hadbíróházzal, azzal, hogy a német nyelvű átiratnak

eleget nem tehet, mert a magyar állam hivatalos nyelve a magyar, s a magyar bíróságokkal való magyar nyelvű érintkezés kötelességei alól a katonai hatóságok sincsenek felmentve. Erre a katonai parancsnokság panaszt tett az igazságügyminiszternél és a *miniszter rendelkezéssel utasította a járásbíróházat, hogy a visszautasított német nyelvű megkeresésnek tegyen eleget.* A járásbíróház azonban az összes iratokat fölterjesztette az igazságügyminisztériumhoz azzal a fölvilágosítással, hogy a katonai parancsnokság átiratára hozott bírói végzés ellen a parancsnokság felelősséggel nem él s így a határozat jogerőre emelkedett, a bíróságnak tehát nem áll jogában, hogy törvényes hatáskörét túllépve, a miniszter meghagyását teljesítse. Jogszázkörökben éleink érdeklődéssel várják az érdekes ügy további fejleményeit.

— **Jegyzőválasztás Galsán.** A fegyelmű uton üresedésbe jött *galsai* körjegyzői állásra *Páris* Gábor világoz. főszolgabíró pályázatot hirdet. A választást *szeptember 22-én* délelőtt tartják meg.

— **Csaló könyvügnökök Aradmegyében.** A Körösvölgy vidékéről írja tudósítónk: Egy könyvkereskedő cég utazója bejárta itt az egész vidéket s urinázakhoz kiesztelt módon olyankor kopogtatott be, mikor a férj hazulról távolt volt. A háziasszonynak aztán cége nevében zeneművekre tett ajánlatot és pedig merész olcsó áron, mert ötven zenefüzetet egy-három korona árban ajánlott olyképp, hogy betanulás után a füzetek időnként ujakkal cserélhetők föl. A mindenképpen kedvező ajánlat már azért is bizalomra gerjesztő volt, mert az ügynök sem kötlevelet, sem fizetést vagy előleget nem kért, csak egy vékony összehajtott papírra kért a cím felírását, megmutatván azon ismerőseinek a nevét is, a kik címeiket már megadták. Nem kis csalódást okozott aztán, mikor néhány nap múlva nagyobb utánvétellel terhelt csomag érkezett. A meglepetés még fokozódott, midőn a feladóhoz intézett kérdésekre a válaszok beérkeztek, hogy t. i. a küldött nyomtatványok még csak első részletei azon száz koronás megrendelésnek, melyet az ügynöknél tettek. Egyben megküldte a megadott címszalagok felett burkolt kötlevel másolatát, melyben meg volt írva, hogy a rendelmény visszevonhatlan, szóbeli kikötések és ígérettek tekintetbe nem vétetnek s egy könyvcsoporthat nem vétel esetén az összes 100 korona esedékessé válik. A becsapott megrendelők most közös akcióval készülnek a bűnvádi feljelentés megtételére.

— **Merénylet egy vasut ellen.** *Bonnet*-bóltáviratozzák: A *Bonnet-Localle*-vonalon kisiklott egy vonat, miközben a *mozdonyvezető* és a *fűtő meghaltak.* Több utas megsebesült. A katasztrófát bűnös szándéku *merényletre* vezeték vissza. *Két olaszt letartóztattak.*

— **A vármegyei pótadók.** A vármegyei pótadók beszédésére nézve a belügyminiszter az összes törvényhatóságokhoz rendeletet intézett, mely szerint az állami költségvetés megállapítására vonatkozó törvény hiánya a törvényesen megállapított vármegyei pótadók beszédését nem akadályozhatja, miért is míg az 1903. évre az állami adók kivetése fogazatosítva nincs, a beszédés az 1903. évre törvényesen kivetett állami adók arányában teljesítendő.

— **Betörés a radnai templomba.** Nemrégiben egy asszony lopta meg a radnai templom oltárán levő perselyeket, aznap éjjel pedig betöréses lopást követtek el a híres kegyhelyen. Az eddig ismeretlen tettesek éjjel a sekrestye keresztvasánál a falat lebontották s a vasat a falból kivájva, elhajlították, azután az ablaküveget betörve, a sekrestyébe bebujtak. Az ott levő nagy perselyt feltörték s belőle a körülbelül 300 korona begyűlt misepénzt kiszedték. Szerencse, hogy a sekrestyében levő egyéb drágaságokat, mise edényeket, kelyheket nem

bántották, sem pedig a templomba nem mentek, hol szintén sok ereklje és drágaság van. Az ismeretlen tettesek után nyomoz a radnai csendőrség. A gyanu cigányokra irányul, kik régi pénzt akartak a lopást megelőző napon a zárdafőnöknél beváltani.

— **A Párisi Aruház katasztrófája.** A Párisi Aruház tűzkatasztrófája ügyében megindult hivatalos vizsgálat során *Alpár* László műépítész és *Szabó* János építőmester törvényszéki szakértők lettek megbízva a tűz keletkezésének okáról s a szerencsétlenséget előidéző körülményekről szakvéleményt adni. A két szakértő ma terjesztette be terjedelmes szakvéleményét dr. *Sárkány* Lajos budapesti vizsgálóbíróhoz, aki a véleményt nyomban áttette indítványtétellel végett a kir. ügyészséghez.

— **A marseillesi pestis.** A marseillesi egészségügyi hatóságok tegnapelőtt megkeresték a Pasteur-intézetet, hogy nagyobb mennyiségű Versin-féle antipestis szerumot küldjön le Marseillebe. Az intézet nyomban eleget tett a kérelemnek és kijelentette, hogy olyan mennyiségben képes a szerumot szállítani, hogy a legnagyobb ragályt el lehet fojtani. A marseillesi polgármester, hogy jó példával járjon el, legelőször *magát oltatta be* a Versin-féle szerummal, beoltották továbbá mindazon hatósági személyeket, a kiknek a betegekkel érintkezniök kell.

— **Dienes Márton tízezer koronája.** A parlamenti vesztegetési ügyet és a vesztegetőket már-már elfelejtette a nagyközönség, de a nagy affért még nem intózták el véglegesen. A többi közt függő kérdés a *Dienes* Márton tízezer koronája is. Tudvalevő dolog, hogy *Pap* Zoltán képviselő a *Dienes* Márton által átadott tízezer koronát a Ház asztalára tette le. *Dienes* egyik hitelezője mindjárt az első napokban 575 korona erejéig lefoglalta az összeget. Azóta a bíróság az 575 koronát meg is ítélte *Dienes* tartozása fejében és miután az ítélet ellen igénykeresetet senki nem adott be, a fölperes képviselőtében megjelent ma a képviselőházban *Farkasházy Fischer* dr., a ki a lefoglalt 575 korona kiutalványozását kérte. *Andor* Gyula elnöki tanácsos azonban nem utalványozta ki az összeget, mert a tízezer korona rendeltetéséről a képviselőház még nem döntött, s kétségtelen, hogy egyedül a képviselőház illetékes erre. A parlamenti bizottság vizsgálatából kiderült, hogy a pénz *Szapáry* László gróf tulajdona volt; *Szapáry* pedig időközben lemondott tulajdonjogáról. Ebből bonyodalmas perek foghatnak keletkezni. *Dienes* Márton hitelezője ugyan is most a bírói ítélet alapján a képviselőházat pereli be a megítélt 575 korona miatt. Megjegyezzük, hogy időközben igen sok foglalás történt a tízezer koronára, de a későbbi foglalások tekintetében a bíróság a képviselőházi elnökség fölvilágosító értesítése következtében függőben hagyta az intézkedést.

— **Megkéselt diák.** A Vécsey-utcában ma délután két iskolás fiu véres verekedést rendezett. *Horvát* Dezső polgári iskolai tanuló csufolni kezdte egyik osztálytársát s ez utóbbinak *Fock* Károly VI. osztályu tanuló védelmére kelt. *Horvát* most evvel kezdett ki s a civódás vége az lett, hogy *bicskájával Fock hátába szurt.* A megsérült gyermeket mentőkocsin szülei lakására vitték.

— **Tűz egy gázgyárban.** Eszékéről jelentik táviratban: Ma éjjel kigyulladt az eszéki gázgyár gápháza. A lakosság között nagy riadalom keletkezett, mert a gáztartó felrobbanásától féltek. A gázmunkások, kik a tüzet azonnal észrevették, sikerült a tüzoltokkal egyetemben a tüzet csírájában elfojtani. A gázgyár igazgatója, *Szikora*, az oltási műveletet személyesen vette. A gyár üzeme nem szakadt meg.

— **Egy katolikus pap házassága.** Ha a reverenda alatt megdobban a szív s az ideális családi élet után vágyakozik, az ellen senkinek kifogása nem lehet. Így gondolkozott egy soproni bencés pap is, de mert a „*cölibatus*“ azt mondja, hogy a pápának nem szabad a házasság, kilépett a szerzetből s áttért az evangélikus vallásra, hogy imádoztátját nőül vehesse. Ez még is történt, sőt a házassá-

ságból egy gyermekük is született. A pap azonban rövidesen megunta a családi élet gyönyöreit s vissza vágyott a szabad legényélethez. Köpenyt fordított tehát s újból belépett a szerzetbe. Az elhagyott feleség a hűtlen férj ellen válopört indított, melyet a napokban tárgyalt a soproni törvényszék. A férj vétkességének megállapítása után a válás kimondott, egyszersmind az apát tartásdíjra kötelezte a törvényszék. A gyermek anyjánál marad. Az ítélet, melyet a kir. tábla és a Kuria is megerősített, jogerős.

— **Letartóztatott pénzhamisító banda.** *Szegzárdáról* írják, hogy a bataszéki rendőrség egy háromtagú pénzhamisító bandát tartóztatott le *Várdomb* tolnamegyei községben. A pénzgyártók jól sikerült ötkoronásokat, egyforintosokat, tíz- és huszfillőresekét gyártottak, melyekből többet forgalomban is hozták. A banda tagjai: *Horváth* István várdombi kanász, *Santa* István várdombi napszámos és *Szilbási* János pilisi kanász. A pénzhamisítókat Szegzárdra hozták.

— **Santos-Dumont Braziliában.** Rio-de-Janeiróból táviratozzák, hogy a Párisból hazatérő *Santos Dumont*-t brazíliai földijei lelkes fogadtatással várták. Több mint kétszáz kocsi várta az „Atlantique” gőzöst, melyen a léghajós utazott, és már jóval megérkezése előtt hosszú kocsisorok gyűltek össze a kikötő előtt. Az állam képviselői, a városi hatóságok és a tudományos, valamint irodalmi egyesületek mind megjelentek a híressé vált brazíliai üdvözlésére. Diákok is szép számmal gyűltek össze. Csak a Sao Paulo városbeli egyetemről ötszáz diák jött elébe. Santos-Dumont tizenhárom napig fog ott időzni, mely idő alatt bőség és ünneplésben lesz része.

— **A táviró tévedése.** Egy betűnyi tévedés szomorú tragédiát okozott a Bécs melletti Badenben. Egy *Schreiber* nevű fiatal kereskedő felesége egy közeli faluban nyaralt s ott megismerkedett egy *Schreiter* nevű családdal. A két család összebarátkozott. Tegnapelőtt *Schreiter* né leest a lépcsőről és oly szerencsétlen volt esése, hogy szörnyet halt. Ezt megtáviratozták Badenbe *Schreibernak*, de a táviróhivatalban egy betűnyi tévedést ejtettek a néven: *Schreiter* helyett *Schreibernét* írták, amiből *Schreiber* azt értette, hogy az ő felesége járt szerencsétlenül. A férj, aki imádja a feleségét, annyira szívére vette a vélt halált, hogy *agyonlőtte magát*. A tragikus tévedés miatt megindították a vizsgálatot.

— **Két testvér rejtélyes halála.** *Nagybecskerekéről* táviratozzák, hogy Pancsován *Zsitvai* József elhunyt tanító két fiát: *Zsitvai* Györgyöt és *Zsitvai* Edét ma agyonlőve találták meg a pancsovai szőlőben. A két fiu elköltötte az apjuk után maradt örökséget s efeletti elkeseredésükben szánták magukat a halálra. György kezében találták meg a revolvert, de mert mind a két fiu halott, nem lehet megállapítani, hogy közös elhatározással mentek-e a halálba, vagy György ölte-e meg előbb a bátyját, azután önmagát.

— **Árlejtés a rabok élelmezésére.** *Meszlényi* Antal dr. aradi kir. ügyész most tüzte ki az árlejtést az aradi központi fogház, a *borosjenői*, *buttyáni*, *kisjenői*, *nagyhalmágyi*, *pécskai*, *radnai* és *világosi* járásbírói fogházakban letartóztatott rabok élelmezésére, az 1904. év, esetleg az 1904—1906. évek tartamára. Az árlejtést szeptember 25 én délelőtt tíz órakor tartják meg az aradi kir. ügyészségnél. A kikiáltási ár: a rendes adagra, 56 dekagramm kenyérre 28 fillér, a bőjt adagra 16 fillér.

— **Öngyilkos kutya.** *Székesfehérvárról* táviratozzák: *Schramer* Tamás, egy itteni mulatóhely tulajdonosa két barátjával: *Virt* Károlylyal és *Virág* Istvánnal vadrucára ment vadászni. Alig helyezkedett el a nádasban, *Virt* és *Virág* lövést, majd jajgatást hallottak. A hörgő hang után haladva, a nádasban fekve halálsápadtan találták meg *Schramert*. A halálközeli emberben volt még annyi erő, hogy el tudta mondani balesete történetét. Fegyvere

karjára volt akasztva s szivarra akart gyujtani. Vadászkutyája körülötte ugrált s eközben lábával a kakashoz ért. Erre a puska elsült s a sörétek *Schramer* hónalján keresztül a *testbe furdáltak*. Mire a sérültet a székesfehérvári kórházba vitték, meghalt.

— **A korcsmárosné büne.** *Szuha* község lakosai között nagy forrongást idézett elő egy gyilkossági eset. *Molnár* Tamás korcsmáros általánosan tisztelt ember volt a faluban és mert már évek óta betegeskedett, a nép számalommal is viseltetett iránta. A beteges korcsmárosnak azonban fiatal, erőteljes duzzadó felesége volt. *Molnár* szerelmi viszonyt folytatott egy *Gazsó* Mihály nevű odavai legénynyel. Nemrégiben a férj rájött az asszony bűnös viszonyára, ami miatt nagy veszekedés támadt a házasságuk között. Utána pár napig az asszony meghuzta magát és a szeretője sem mutatkozott, de ez az állapot nem sokáig tartott. Tegnapelőtt este *Gazsó* Mihály ismét megjelent a korcsmárosban, ahol mulatni kezdett. *Molnár* Tamás, a féltékeny korcsmáros, ki akarta utasítani a felesége szeretőjét, de ekkor az asszony is közbelépett és a szeretője pártjára állott. A megcsalt férj kétségbeesett helyzetében egy kődarabot kapott fel s azzal rontott a csábítóra, de *Molnár* és a szeretője kicsavarták a kőst *Molnár* kezéből s azzal a késsel annyira összeszurkálták, hogy a szerencsétlen ember szörnyet halt. Az eset még este hét-nyolc óra között történt s így csakhamar híre futott a faluban. A nép, amint megtudta, a korcsma körül csoportosult, majd benatoltak a házba és a gyilkos asszonyt hajánál fogva kivonszolták az utcára. A felidühödött nép agyonverte volna a bűnös asszonyt, de véletlenül a csendőrök megérkeztek s ezek kivették az embereket kezéből, még élve ugyan, de alólt és súlyosan sérült állapotban. A bűnös asszony szeretője elmenekült ugyan a nép boszujára elől, de a csendőrség másnap őt is letartóztatta. A gyilkosságról táviratilag értesítették a királyi ügyészséget, mely a vizsgálatot elrendelte.

— **Baleset, vagy öngyilkosság?** *Pongrácz* kisuca ujhelyi szolgabíró tegnap délután 3 órakor *Bánfalván* szülei házában vadászfegyverével *meglőtte magát*. Két nyulsörét a bordák között a tüdejébe hatolt és sebe nagyon veszélyes. Minthogy eszméletlen állapotban van, nem tudni, hogy szándékosan vagy véletlenül lőtte-e meg magát.

— **Eltűnt postatiszt.** *Maramaros-Szigeten* egy *Sziszak* nevű posta- és táviróhivatalnál alkalmazott posta- és táviróhivatalnok eltűnt a városból. E hó 6-án a házbelleknek feltűnt, hogy dacára a nagy melegnek, felöltözve távozott hazulról, de előbb hordárral levelet küldött a postafőnöknek. *Sziszak* nős ember, de felesége már hónapok óta *Técsőn* van szüleinél. *Sziszakot* a postánál pénzkezeléssel is megbízták és az utóbbi időben nagyon költekezett. Eltűnése után a postánál *nehány száz koronányi hiányt* találtak. Eddig még nem akadtak az eltűnt nyomára. *Sziszak* erőteljes, magas 34 éves ember.

— **A gyorsvonat kerekai alatt.** *Székesfehérvárról* telegrafájuk: *Cseh* Alajos megyei tisztviselő felesége ma *Sóstó* állomás közelében a *Kanizsa-felé* haladó *gyorsvonat elé vetette magát*. A hiszterikus nőt, aki valószínűleg örijön-gésében követte el horzasztó tettét, a vonat kerekai telje en szétszaggatták.

— **Rejtélyes öngyilkosság.** *Budapestről* írják: A *Lukács* fürdőben tegnap délután egy elegánsan öltözött fiatal ember jelent meg és egy fürdőkabint kért. Alig volt azonban néhány percig a fürdőkádban, a midőn hirtelen lövés hallatszott onnan. A fürdőszolga feltörte a kabin ajtaját és a pamiagon heverve vértócsában találta az ifjút, aki alig lehetett husz éves. Az öngyilkos a kabinban levő tükör asztalkáján löbb levelet hagyott hátra különböző címekre és egy fehér papír lapot, amelyen ez állott: „a nevem *Ipolyi* Béla, bölcsészettan hallgató vagyok. A leveleket kérem a címzeteknek átadni.” A fiatal ember még élt, mikor a mentők megérkeztek és a *Szt. János* kórházba szállították. A sebe azonban életveszélyes. Rejtélyesség

teszi a dolgot az, hogy egy *Ipolyi* Béla nevű bölcsészethallgató ma irt levelet az egyetem rektori hivatalának, hogy vidéken tartózkodik és csak két hét múlva jöhet beiratkozni. Valószínű tehát, hogy az életunt az *Ipolyi* nevet csak álnevül használta.

— **Nagystilű bandita.** Az öt világré znek talán nem volt oly híres banditája, mint az a *John Larney* nevű hazátlan gentleman, akit most 66 éves korában letartóztattak *Baltimore*-ban. A derék betörő igen gazdag ember, van mintegy félmillió koronát érő vagyona, melynek minden garasát a mesterségével szerzte. *Cleveland* mellett és *Kanadában* szép birtokai vannak. *Larney* nagyon érdekes ember; már a születésének körülményei is regényesek. Egy hollandi személyszállító gőzös fedélzetén az óceán keleti közepében született. Mint 13 éves gyermek kezdte meg pályáját; akkoriban leányulak öltözve a new-yorki utcákon gyufát árult, aki vele szóba állt, annak kilopta a pénzét zsebéből. Saját állítása szerint némely napon 2000 dollárt lopott össze ekként. A polgárháború alatt különös módját találta fel a pénzszerzésnek. Tudniillik önkéntesnek vétette fel magát, átvette a foglалópénzt s aztán tovább állt — más ezrednél jelentkezni. Így 93 ezrednek volt a katonája, de egynek sorában sem harcolt. 33 éves korában már tizenegy esztendő telt el életéből különböző bűnösök falai mögött. 1882-ben három cimborájával fényes nappal kirabolta az *ilionisi* bankot. Tíz évre ítélték el emiatt, de alig jutott szabadiábra, újabb bizonyosságát adta fáradhatlan vállalkozási kedvének. Ismét bankot rabolt meg és ismét fényes nappal. Ezt a csínyet a következő módon rendezte: ő maga a pénztárossal beszélgetett; egyik cinkostársa hirtelleg eltakarta a pénztáros tekintetét, egy harmadik bandita pedig felkapta a pénztári asztalon levő 15.000 dollárnyi bankócsomagot és eliramodott vele. Ehez hasonló esetek tarkítják *Larney* életét. Az érdekes gazember emellett kétlaki is volt: *Solan* név alatt tisztességes családi életet élt s ismerősei nem is sejtették, miért szokott néha több esztendőre ismeretlen helyre eltűnni.

— **Az önkritika.** *Maxim Gorkij* a napokban színházba ment, ahol éppen a saját darabját. A közönséget adták. Amint a színházból távozott, egy ismerőse megkérdezte, hogy mulatott.

— **Unatkoztam, alig birtam bevárni a darab végét.**

A krónika több ily kiméletlen állítólagos önkritikáról tud. *La Fontaine* is megesett egyszer, hogy a színházba beült anélkül, hogy tudta volna, mit játszanak.

— **Ki írta ezt a hülyeséget?** — fordult egyik szomszédjához, ki nagyot nézett a szó-rakozott írónak a kérdésére.

Meriméevel is megtörtént, hogy a *Le carosse* című darabjának első előadásakor a piszszegő, füttyülő közönséggel együtt füttyült.

— **De miért füttyül ön is?** — kérdé egyik barátja.

— **Hát lehet ilyen ostobaságra nem füttyülni!**

— **Megtámadott rendőr.** *Görög* István budapesti rendőr a napokban egy gyanus alakot talált az utcán, a ki nem tudta magát igazolni. A rendőr felkísérte őt a király-utca 21. szám alatti lakására, hogy ott igazolja a személyazonosságát. Alig értek a lakásba, a gyanus ismeretlen egy sörös kancsót kapott fel, és azzal többször úgy vágta fejbe a rendőrt, hogy az vértől elboritva összeesett. A házban lakók erre a dühöngőt lefozták és egy közben előhí-volt rendőrnek átadták. A rendőrségen kiderült, hogy a merénylő *Róth* Fülöp Ferenc ro-vott multu csavargó cipészsegéd. Letartóztat-ták. A súlyosan sebesült rendőrt a kórházban ápolják.

— **Az amerikai gyerek.** A hamburgi kikötői dockján tegnapelőtt megszólított egy rendőrt egy tíz éves fiúcska:

— **Beszél ön angolul, policeman?** — kérdezte a kis emberke.

— **Nem,** — csodálkozott a rendőr.

— **En pedig rosszul értek németül.** Legyen szives az amerikai konzulatushoz kísérni.

A rendőr mindjebban csodálkozott a kis ember erélyes hangja fölött.

— **Hát kicsoda maga?** — kérdezte.

— Master William Scott vagyok, most érkeztem a „Pennsylvania” gőzösre. New Yorkból.

— Egzedül?

— Természetesen!

— Es mi végetűjött Európába?

— Drezdába akak menni, hogy ott iskolába beiratkozzam.

— Vannak rokonai Drezdában?

— Nincs egy sz sem. Valamennyi rokonom Ohio-ban lakik.

— Hát az merre van? — kérdezte a rendőr?

Erre a kérdésre, kis ember nagyot bánt és végigmért a rendőrt.

— Maga nem tault földrajzot? Nálunk Amerikában műveltebbek rendőrök.

Ekkorra már egyször alakult a kis utas körüli, akinek önállósága, bátorságát csodálta mindenki.

— Hát mi baj van, hogy a konzulátushoz akar menni? — fagatta tovább a rendőr.

— Bajom nincs. Csak az ügyeimet akarom ott elintézni.

— Miféle ügyeit?

Master Scott meint nagyot nézett erre a kérdésre, aztán némi megvetéssel a hangjában felelt:

— Ez az én magányom... Különb, ha csak kíváncsiságból krdi, megmondhatom: a cheque-jaimet akarom ott átvenni. De most legyen már szives és vezessen a konzulátushoz.

— Csakhogy én nem érek rá elkísérni.

— Nem? Hát a hogy lehet? A rendőrnök kötelessége utbaigazítani mindenkit.

Még néhány kérdés után egy ember vállalkozott elkísérni a kis amerikait és Master Scott 20 fillért adott az embernek bravaló fejében.

Az ilyen magánsan utazó amerikai gyermekek nem is ritkák az európai kikötőkben. Mi bámuljuk a merészségüket, és a tengerentúl anyyira természetesen tartják ez, hogy a gyermek neveléséhez tartozik az önállóságra való szoktatás.

— **Uszó bravur.** Bravuros vállalkozást vitt véghez egy biham megyei ifjú Budapesten, élete kockáztatásával akart megnyerni egy igazi angol fogadást. Ifj. Czirják Károly biham megyei nagy kágyai szőlőtermelő régóta üzleti összeköttetésben áll egy gazdag budai svábbal. Az Érmellékről szállította a tüzes borokat s hogy az ideit termésre magalkudhassanak, Czirják Károly felment Budapestre. Üzletkötés után a Duna partján sétálgattak amikor a bihari vendég a gazdag budai svábnak meg is mondta:

— Negyvenöt perc alatt átkarolom!

— Olyan nincs! — Ellenkezett a sváb. — Ezer koronába mernék fogadni kétszáz ellen.

Czirják ráállott a fogadásra s kitette a kétszáz koronát. A sváb mellé szórta az ezer koronát s az összeget átadták egy bizottságnak.

Tegnap döntötték el a nevezetes fogadást. A sváb, a Ferenc József-híd környékét jelölte meg s Czirják itt is állott fogadásának. Pörére vetkőzött s neki vágott az óriási széles víznek. 4 óra 20 perckor kezdte az uszást pont öt órakor már a tulsó oldalon volt. A sváb azonnal kifejezte aggodalmát s nem akarta engedni, hogy a pénzt átadják Czirjáknak, mert a hátán is uszott, ami nem volt kikötve.

Váltig mondogatta:

— Das gilt nicht!

De az ermelléki magyar fűgét mutatott, zsebre vágta az ezrest s nevetve mondta a svábnak:

— Muszt zálen, sváb!

Aztán nagy örömmel felült a gőzökre s ma már az Ermelléken dicsekszik vele, hogy legfőzte a svábot, aki követelését bírói uton akarja érvényesíteni. Czirják Károlynak mindössze egy kis náthába került az ezres, de hát azért vigan mondogatta:

— Testvérek között is megéri az ezres!

— Általánosan el van ismerve az, hogy Weinberger Ferenc jóhírnévnek örvendő, szolid ékszerészünknel, Központi szál oda épület, a közönség a legelőzékenyebb és leglelkismeretesebb kiszolgálásban részesül, csakis finom ékszer és valódi „Genfi” zseborá, valamint diszezüst és éteszközök

dus raktárát a legmelegebben ajánlhatjuk a t. közönség b. figyelmébe. Saját szakszerű ékszerműhely. Városi és megyei telefon 439.

— **Porter cipői** a legjobb gyártmányok közé tartoznak. Hogy Porter Nagy Aruháza oly bámulatos lendületet vett, azt jórészt a kitűnő cipőáruinak köszönheti. A vidéki közönség ama részének, mely szükségletét személyesen nem fedezheti, telefonon 324. szám alatt közöli Porter Vilmos Nagy Aruházával a Szabadágtéren. Ez rögtön teljesít minden rendelést és oly gondal, hogy minden vevő feltételül meg van elégedve. Minden csomaghoz fénykép-bon is mellékelve lesz, mely 10 korona összegnél egy életnagyságu ingyen fényképre jogosít, csupán a díszes papírkeretért térítendő meg 3 korona.

— **Dentolin fog-creme** a legkedveltebb fogszéplő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon

A meglőtt szellem.

(Rosszul végződő tréfa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

Lehet, hogy az életével fizeti meg a tréfáját egy tétényi halász. A rosszul végződő tréfának ez a története:

A főváros közelében, *Tétény* község mentén, a Dunán több vízi malom van. Ezek egyike *Szödi* András molnáré. Szödi Andrásnak néhány hónappal ezelőtt meghalt a felesége és azóta a molnár, aki azelőtt mindig télen-nyáron a malmán aludt, otthon végezte az alvást. Ezel azonban öt-hat nap előtt szakított és újra a malmot választotta alvása helyéül.

Mindjárt az első éjjel történt, hogy Szödit valami nesz keltette fel. A nesz, a malomhidjáról hallatszott és a midőn a felébredt ember odanézett, egy fehér alakot látott maga előtt, amely feléje intett.

Erős idegzetű ember volt, de mégis megborzadt az alak láttára.

Remegve feküdt vissza az ágyba és nem merte szeméit behunyni. Alig várta a reggelt és amint a községbe ment, sápadt arccal mesélte el az éjjeli történeteket.

— A felesége szelleme volt! — szölt a hallgatók közül egy *Vachó* Gyula nevű halász, aki arról volt nevezetes, hogy tréfát űzött mindenkiel.

Szödi a közbeszólásra ránézett *Vachóra*. Nem szölt semmit se. A mikor azt kérdezték tőle, hogy az éjjel is ott fog-e aludni, azt válaszolta, hogy igen. Éjjel azonban nem feküdt le kis szobájába. Felöltözve egy puskát vett a kezébe s várta a szellemet.

— Gonosz tréfát űz valaki — mormogta — és meg kell tudnom kicsoda.

Már közeledett az éjjel, a mikor a Dunapartjáról egy csolnak indult el. A csolnak néhány perc múlva ottan volt a malomnál és kikötött. Két fehér lepedővel eltakart alak volt benne. Az egyik a csolnakban maradt, a másik lassan felkapaszkodott a malom fedélzetére. A fehér lepedős alak előre lépett egy lépéssel és aztán karjával integetni kezdett.

Szödi ekkor már nem állotta meg, hogy lá ne szóljon.

— Eredj onnan bolond ember, mit zavarsz engem!

De az alak nem mozdult. Ekkor Szödi rá-sütötte fegyverét. A golyó eltalálta a fehér lepedős embert, aki jajkiáltással összerogyott.

Szödi odalépett a sebesülthöz és felemelte a lepedőt. *Vachó* volt.

A golyó balhóna alatt a mellébe furódott, de a seb nem volt veszélyes.

Szödi csolnakjára rakta a sebesültet és a partra vitte, a sebesült társa ugyanis a lövés elevezett a partra és megszökött.

Vachót ma reggel hozták be Budapestre a Szt. István kórházba, ahol operálni fogják, mert sebe csontot is ért.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Sajtópör egy karcolat miatt.** A maga nemében paratlan sajtópör lesz legközelebb a budapesti büntető törvényszék, mint esküdtbíró-ság előtt. Abból az alkalomból, hogy *Schubert* Sándor fővárosi bizottsági tag a bécsi esküdtbíró-ság előtt mint tanu eskü alatt vallotta hogy *Almády* Géza tanácsos, a főváros közéletmestere ügyosztályának vezetője *hülye*, a napilapok hosszabb tudósítást hoztak a tárgyalásról és másmá szempontból kommentárták a hirt. Az általános érdeklődés közepette a *Pesti Hírlap*-ban humoros cikk jelent meg, amelyben intő jű alakjában tréfásan foglalkezik *Schubert* nyilatkozatával. Ez a karcolat bántotta *Almády* Géza tanácsost és a humoros cikk írója, *Guthi* Imre ellen becsületsértés miatt sajtópört indította. Ez a panasz jogászkörökben érthető feltűnést kelt mert arra még a külföldön sem volt példa hogy egy ártatlan természetű tréfa anyagot szolgáltatasson az esküdtbíró-ságnak. *Guthi*, mint értesülünk, *Eötvös* Károlyt, a nagy kriminálistát és a nagy humoristát kérte fel a dőnek, aki a védői tisztet el is fogadta.

§ **A sikkasztó gazdája.** *Rosenberg* Adolf, a „Budapesti Express” nevű csomagot házhoz szállító vállalat tulajdonosa többek között *Brázay* Kálmán budapesti fűszerkereskedő cégnek is szállította el csomagjait a vevőkhöz. Ily módon évek hosszú során át bonyolította le a legnagyobb meglepedésre a nagykereskedő megbízásait. Tavaly január 23 án azonban egy incidens megzavarta az egyetértést, a mennyiben az Express egy kocsis *Klauber* Ignác megszökött Amerikába, miután előzőleg beinkassált 2144 koronát a *Brázay*-éig vevőtől. *Brázay* erre a megszökött kocsis hiányában annak gazdáját, *Rosenberg* Adolfot perelte be sikkasztás miatt s a budapesti törvényszék azon az alapon, hogy a gazda felelős az alkalmazottáért, — vád alá is helyezte. A törvényszéki tárgyaláson az ügyés a vádat elejtette, de *Brázay* mint pótmagánpanaszos fentartotta a panaszt. Az ítélet természetesen *felmentő* volt, mivelhogy bebizonyosodott, hogy a vádlott a sikkasztásnak még a látszatát sem követte el. A panaszos felebbezése folytán ma tárgyalta ez ügyet a budapesti kir. tábla és dr. *Hesz* Odön védő meghallgatása után hozzájárult az első bíróság felmentő ítéletéhez.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

Ma ismét nagy hozatal volt s élénk kereslet mellett a múlt heti áron vásároltatott.

Hozatal 7000 mm. buza.

Mai gabona-árak: Az árak, 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, *korona* értékben:

Buza I-ső minőségű 7.10—7.20.

Buza közép uj 6.70—6.80.

Tengeri ó 5.80—6.—.

Rozs uj névleges jegyzés 5.40—5.50.

Arpa uj névleges jegyzés 4.70—4.90.

Zab uj névleges jegyzés 4.80—4.90.

Akinek pénzre, háztartásra, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, takarítónőre, kertészre, gazdasszonyra, mindenesre, szakácsnőre, szobalányra, házmesterre, nevelőre, nevelőnőre van szüksége

Aki üzletet, butort, bort, gyümölcsöt, gabonát, házat, telket, birtokot, kocsit, lovat, egyenruhát, eladni vagy venni kíván

Aki férjhez menni v. nőstülni óhajt, tanórákat, lakást, állást, ellátást keres vagy ad, gyermeket örökbe fogadni vagy adni szeretne, tanuló felvenni kíván

az **Aradi Közlöny** kishirdetési rovatát használja, és biztosan eredményre vezet.

S z e s z ű z l e t.

— Szeptember 11. —

Mai jegyzésein: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szállítási költségek 12'80—13— korona mmassánként

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 11. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 118—9 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 118—9 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 118—9 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 118—9 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 117—8 fillérig, könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 114—5 fillérig.

Szerkesztés: Szeptember hó 8. napján volt készlet 44,207 darab, szeptember hó 9. napján főlhajtott 642 darab, szeptember hó 9. napján elszállított 612 darab, szeptember hó 10. napján maradt készlet 44,237 darab. Üzlet: Szállad.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Az Aradi Közlöny jövő évi Nagy Képes Naptárának címtára már készülöben van. Hogy a címtár teljes legyen, felkérjük Aradmegye és Aradváros mindazon egyesületeinek, társulatainak és intézeteinek vezetőit, akik az elnökség, tisztikar, stb. névsorát, még eddig be nem küldötték, hogy azt a legközelebbi napok folyamán szerkesztőségünk címére eljuttatni sziveskedjenek.

K. H. és tsa Csermő. Sorsjegyei nem nyertek.

NAPIREND.

Szeptember 12. Szombat. Róm. kath. naptár: Guidó. — Protestáns naptár: Guidó. — Izraelita naptár: Sabbat, Ki-Thowa. — Görög-keleti naptár (augusztus 30.): Sándor püspök. — A nap két 5 óra 18 perckor, nyugszik 6 óra — perckor.

Kötevény-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-museum helyisége mellett Ulsterem

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Nyugaton, északon, sok helyütt esapadék, hűvös.

Vasúti közlekedés.

— Érvevény 1903. évi május hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 8.18	Személyvonat reggel 6.05	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat délelőtt 11.51	Személyvonat d. n. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Személysz. tv. d. u. 4.45	Gyorsvonat este 7.11	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—	
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel 6.35	Gyorsvonat délután 12.11	Soborsinról reggel 6.59	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. u. 4.07	Személyvonat d. e. 10.50	Radnáról délután 2.36
Radnáról délután 2.36	Gyorsvonat délután 4.06	Gyorsvonat este 7.11	Radnáról vas. és ün. e. 8.13
Budnára délután 6.35	Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 9.05	
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel 6.15	Személyvonat d. u. 11.56	Vegyesvonat d. e. 10.43	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat délután 5.—	Személyvonat este 7.06	Személyvonat este 10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel 5.—	Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35	Vegyesvonat este 7.06
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat d. u. 4.11	Személyvonat este 10.33	
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel 6.25	Vegyesvonat d. u. 12.06	Gurahonczról szm. r. 8.05	Vegyesvonat d. e. 11.—
Vegyesvonat d. u. 12.06	Gurahonczig szm. dn. 4.30	Személyvonat este 6.56	Pankotáról sztv. este 9.20

Motormenetek

Arad—Szabadságtér és Battonya között.

Battonya felé reggel 8.—	Battonya felől reggel 6.03
Battonya felé d. u. 12.26	Battonya felől d. u. 12.04
Battonya felé este 7.11	Battonya felől d. u. 4.05

Arad p. u. Kisjenő-Erdőhegy és Pankota között.

Kisjenő felé délelőtt 11.25	Pankota felől reggel 5.48
Pankota felé este 7.20	Kisjenő felől délután 2.51

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 11.

Déltőzsde. Buzakinálát jó, vételkedv javult. Kedvező irányzat mellett 60,000 métermázsra került forgalomba, a zárlatnál néhány fillérral drágább áron. Egyéb gabonanevek tartottak. Időjárás szép.

Estitőzsde. Berlin $\frac{1}{2}$ olcsóbb.

Árúárak 12 órakor:

Buza októberre	7.48—7.49
Buza 1904. áprillisa	7.70—7.71
Rozs októberre	6.21—6.22
Rozs 1904. áprillisa	6.50—6.51
Zab októberre	5.47—5.48
Zab 1904. áprillisa	5.73—5.75
Tengeri szeptemberre	6.28—6.29
Tengeri 1904. májusra	5.50—5.51
Repce szeptemberre	

Zárulat 5 órakor:

Buza októberre	7.49—7.50
Buza 1904. áprillisa	7.71—7.72
Rozs októberre	6.24—6.25
Rozs 1904. áprillisa	6.50—6.51
Zab októberre	5.47—5.48
Zab 1904. áprillisa	5.73—5.75
Tengeri szeptemberre	6.23—6.24
Tengeri 1904. májusra	5.48—5.49
Repce szeptemberre	

CSARNOK.

Fa, aminek lelke van.

Irta: Szinéri György. [2]

(Folytatás.)

Ne higgyétek, hogy a hegedű csak pusztá anyag. A hegedűnek lelke van. A hegedűben, mint a hitvány, törekeny emberi testben, egy egész világ szunnyad. Leikesedés, gyász, a bűnök éjének komorsága, a tavasz verőényre, fájdalom és boldogság, ott rejtőzködnek, csupán művészre van szükség, aki mindezt életre keltse; alkotó erőre, aki mindezt kifejezze. Alkotó erő? ... Mi az? ... Ami világokat hív létre és megsemmisít. Erő, ami a Napoleonokat és megváltókat szüli ... Ott szunnyad pólyában a csecsemű, egy tehetetlen féreg, akiből egykor Nazáreti lehet, avagy Napoleon, akik a világot a maguk módja szerint átalakítandják ...

— Hogy ez a hegedű? — kérdé a művész.

— Ezer forint ...

A művész szótlannul tette le a hangszert s kivéve picit, gyöngyházaz erszényét, egy apróra összegyűrt bankjegyet vett elő, amit Mátyás mesternek adott s amit az kibontva, egy valódi ezresnek volt kénytelen elismerni.

— Adjon tokot hozzá és vitesse a kocsimba.

A segédek egyike némán, gyorsan teljesítette óhaját.

— Kinek a készítménye? — kérdé a művész.

— Az enyém.

— Gratulálok, mester. S azzal kezét nyujtá a mesternek, aki elbűvölve engedte át kezét a szép ismeretlen nő szorításának.

— Az a hegedű — folytatá — remek alkotás. Sikerült. Adja Isten, hogy gyermekei — ha családapa lesz, annyi becsületet hozzanak nevére, mint az a hangszer ... Mintna csak gyermeke volna, úgy fogok vigyázni reá ... Most már az enyim. On az apja, de én ... én az ura, királynője leszek ... Meghódítjuk vele a világot ... Az a mi gyermekünk, a kettőnké ... Gondoljon reám ... Még eszébe jutok.

— Ha szabad lenne tudnom kihez ...

Azonban a bájos ismeretlen nő erre már nem válaszolt. Pár pillanat múlva már a hintóban ült és elrobogott ...

Es mindezt látta a mester menyasszonya. Az üvegajtó horgolt függönyén át leste az egész jelenetet. Látta a bájos nő kedves, kitüntető magaviseletét, a bensőségteljes kézzorítást, az elbűvölő mosolyt, a szemsugarak összekapcsolódását ... Sőt hallotta a párbeszéd néhány foszlányát is ... a „gyermekünk” s a „kettőnké” szavakat is.

— Ki volt ez az asszony? — kérdé a belépő mestertől.

— Nem ismerem. Nem tudom. Nem mondta.

— Nem igaz ...

A majsztram elmosolyodott. Mit is mond-

hatott volna? Sőt némiképp hízelt neki, hogy ily bűbajos jelenség ismertségével gyanúsítják.

— Ma látam először Mondá, olyan hamisan mosolyogva, mintha az ellenkezőt akarta volna sejtetni. Es ezt els érte.

— Hallja, Mátyás — kezdé a menyasszony — én nem hiszek nagának. Maguk rég ismerhetik egymást. Én nem fog falnak állítani. Az ilyen világlátt ember, mint maga, sokfelé megfordult. En nm akarok nyugtalan-ságban élni.

Mátyás mester megöbvenve látta, minő komoly fordulatot vett a olog.

— Ime, a gyűrűje! — s azzal odavetette az asztalra. — Menjünk, nyám! ...

A jövődöbeli anyós, a gazdag Turmalin pák felesége, okos asszony lévén, nem akarta elhirtelenkedni a dolgot, egiten akart Mátyás mesternek, aki a menyország és a kalendárium minden szenteit hívta tanságtételre.

Minden hiába. A menyasszony nagy dördurrall, büszke megvetéssel távozott el a vőlegény hajlékából.

(Folytatása következik.)

NYILTÁR.*

Antiquar

iskolakönyvek

még mindig

kaphatók

Ingusz I. és fia

könyvkereskedésben

ARADON, Weitzer János- (Templom)-utca, a polgári finiskolával szemben,

Hatósági orvosi felügyelet alatt fertőtlenítve.

Sürgöny!

Ujdonság! Aradon először!

Novitet!

ELITE kávéház Asztalos Sándor-u.

Ma és a következő napokon

művész estély

uj humorisztikus műsorral.

10 énekesnő, 8 férfi. Naponta két új bohózat, új kuplék.

Ketchen és Gretchen

főműmulhatatlan női táncoktató; előadják az Eleki nővérek.

Továbbá két új bohózat

Joki Geiger. Armintól.

Záradéku adatik

Egy estély Madarinál

vagy a klubias partitriológiája. Ezt megelőzi

Egy katona idyll

(helybéli szerzőtől.)

A n. é. közönség becses pártfogását kéri

Az igazgatóság.

Kitűnő ételek, italokról és pontos kiszolgálásról gondoskodik

1970

Lóvy Ignác.

Kezdeté 8 órakor. Belépti-dij I-ső sorok 50 kr., II. 30 kr.

575—1903. gsz.

131968—1903. számhoz.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A városi állatállomány részére 1903—1904. évben 500 métermázsa zab szükséges.

Felhívjuk a szállítási szándékozokat, hogy a mintát f. hó 18 ig a kamarási hivatalnak ajánlat kíséretében átadják.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1903. évi szeptember hó 7-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

25307—1903. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Kigyós állomáson létesítendő magasépitményekre és azzal kapcsolatos munkákra.

A költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta és a pályázati feltételek Aradon a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt 2 korona lefizetése mellett átvehető és a vonatkozó tervek megtekinthetőek.

Az ajánlatokat legkésőbb 1903. szeptember hó 19-én déli 12 óráig kell benyújtani, alulírott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Kigyós állomáson előállítandó magasépitmények építési munkáira.”

Az előállítandó magasépitmények következők: egy emeletes III. rendű felvételi épület, egy kettős emeletes órház, egy gazdasági udvar 2 rekesszel, egy szabadon álló árnyékszék III. oszt. felvételi épülethez, egy szemétkemence, két sütőkemence, egy kut a felvételi épülethez, egy kut az órházhoz, órházi melléképület négy lakó számára és két órbódé.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1903. évi szeptember hó 18-án déli 12 óráig 1500, azaz Egyezeröttszáz korona bánatpénzt kell a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránaál akár készpénzben akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatokhoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térít vevénnyel adandók fel. Az ajánlat feletti döntés határideje a pályázati határidőtől számított 2 hétben állapították meg, a bánatpénzek visszaadása pedig a döntéstől számított 8 napon belül eszközöltetik.

Aradon, 1903. szeptember hó 1.

Az Üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Háló- étkező- és buffet-kocsik közlekedése

a magyar királyi államvasutak vonalain 1903. évi október hó 1-től kezdve.

I. Hálókocsik.

Budapest k. p. u. Brassó:
Budapest k. p. u.-ról indul este 9 ó. 15 p. 502. sz. vonattal Brassóba érkezik délután 2 ó. 09 p.
Brassóból indul d. u. 2 ó. 45 p. 301. sz. vonattal, Budapest k. p. u. érkezik reggel 7 ó. 50 perczkor.
Budapest k. p. u. Bukarest, Arad, Piski, Predealon át. (Csak november 15-ig.)
Budapest k. p. u.-ról indul d. u. 2 ó. 15 p. 602. sz. vonattal, Predealra érkezik reg. 6 ó. 26 p. Bukarestbe érkezik d. e. 11 ó. 25 p.
Bukarestből indul d. u. 5 ó. 05 p. Predealról indul este 9 ó. 12 p. 601. sz. vonattal, Budapest k. p. u. érkezik d. u. 1 ó. 10 p.
Budapest k. p. u. Piski. (November hó 15-ig):
Budapest k. p. u.-ról indul éjjel 10 ó. 00 p. 608. sz. vonattal, Piskire érkezik d. e. 10 ó. 41 p.
Piskiről indul d. u. 4 ó. 12 p. 607. sz. vonattal, Budapest k. p. u. érkezik reg. 6 óra 10 perczkor.
Budapest ny. p. u. Bukarest, Temesvár Verciorován át:
Budapest ny. p. u.-ról indul d. u. 2 ó. 30 p. 704. sz. vonattal, Verciorovára érkezik éjjel 1 ó. 20 p. Bukarestbe érkezik d. e. 11 ó. 40 p.
Bukarestből indul d. u. 5 ó. 55. p. Verciorováról indul éjjel 2 ó. 18 p. 703. sz. vonattal, Budapest ny. p. u. érkezik d. u. 1 ó. 25 p.
Budapest ny. p. u. Temesvár-Józsefváros:
Budapest ny. p. u.-ról indul éjjel 10 ó. 10 p. 706. sz. vonattal, Szegedről indul éjjel 2 ó. 00 p. 710 sz. vonattal, Temesvárra érkezik reggel 5 ó. 20 p.
Temesvárról indul este 9 ó. 45 p. 709. sz. vonattal, Budapest ny. p. u. érkezik reggel 7 ó. 15 p.

A hálókocsi-pótjegyek árai:

		(Brassón tulra csak I. oszt. menetjegyekkel vehető igénybe.)	
Budapest k. p. u.	Brassó	vagy viszont I. oszt. 14 kor.	40 fill. II. oszt. 10 kor. 80 fill.
Kolozsvár—Brassó (nappal)	"	"	"
Budapest k. p. u. Bukarest	"	"	"
"	Predeal	"	"
"	Brassó	"	"
"	Arad (nap.)	"	"
"	Piski	"	"
Arad—Bukarest	"	"	"
"	Predeal	"	"
"	Brassó	"	"
Budapest ny. p. u. Bukarest	"	"	"
"	Orsova	"	"
"	Temesvár	"	"
"	Temesvár (nap.)	"	"
Temesvár—Orsova	"	"	"
"	Bukarest	"	"

II. Étkező kocsik.

Budapest k. p. u. Piski. (Csak november 15-ig.):
Budapest k. p. u.-ról indul d. u. 2 ó. 15 p. 602. sz. vonattal, Piskire érkezik éjjel 10 ó. 08 p.
Piskiről indul reggel 5 ó. 08 p. 601. sz. vonattal, Budapest k. p. u. érkezik d. u. 1 ó. 10 p.

III. Buffet kocsik.

Budapest k. p. u. Arad:
Budapest k. p. u.-ról indul reggel 6 ó. 50 p. 604. sz. vonattal, Aradra érkezik d. e. 11 ó. 51 p.
Aradról indul d. u. 4 ó. 21 p. 603. sz. vonattal, Budapest k. p. u.-ra érkezik este 9 ó. 35 p.

Jegyzet: Az étkező és buffetkocsik étkező terméit I. vagy II. oszt. menetjeggyel bíró utasok vehetik igénybe, külön illeték fizetése nélkül. — A buffet-kocsikban levő ülőhelyekkel bíró külön szakaszok azonban csak I. osztályra érvényes menetjegyekkel, illetve menetigazolványokkal bíró utasok által használhatók.

Budapest, 1903. szeptember havában.

(Utányomás nem díjazatik.)

Szépítsd arcodat

— ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhírű

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉMMEL

A bőr által rögtön felszívódik. Remek hatása, többször kitüntetett s a hölgyközönség által legjobbnak elismert készítmény. Eltünteti rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibircsot, bőrvörösséget és mindennemű arczisztatlanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill.

Ibolya-hőlypor fehér, rózsas és krém színben 1 doboz 1 K. 20 f.

Ibolya-tej nappali használatra 1 kor.

Bevásárlásnál csakis HAJÓS-féle készítményeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma 126

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Ring Lajos, RozsnyaiMátyás, Tábor Gyula (Gáj) és Vojtek Kálmán gyógyszerész uraknál Krausz Elemér és Társai, Vojtek és Weisz droguista uraknál.

Magyar királyi államv. üzletv. Kolozsvárt.

21529—1903. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége 1904. évi január 1-től kezdődőleg három egymásután következő évre pályázat útján kívánja biztosítani hivatalnokai és hivatalnok-gyakornokai számára azon egyenruhákat és egyenruházati cikkeket, a melyeket szolgálatközben az illetők viselni tartoznak.

Ezen egyenruhák a következőkből állanak:

1. nyári zubbony, 2. tavaszi vagy őszi zubbony, 3. téli zubbony, 4. nyári nadrág sötétkékesszürke vagy drappszínű szövetszől. 5. tavaszi és őszi nadrág, 6. téli nadrág, 7. tavaszi és őszi felöltő, 8. téli felöltő, 9. sapka, 10. nyakraváló, 11. keztyű, 12. karkötő, 13. rangjelző rózsák.

Az 1—8. tétel alatt felsorolt egyenruhák készítéséhez szükséges felső kelmék bármely beföldi posztógyárossnál szereshetők be.

A 9—13. tétel alatt felsorolt ruhadarabok és ruházati cikkek, valamint az 1—8. tétel alatti ruhadarabok elkészítéséhez a felső kelméken kívül szükséges egyéb kellékeket szállító tetszés szerinti forrásból szeresheti meg, ezekre nézve csak az a kikötés, hogy jó minőségűek, s amennyiben ezen cikkeket Magyarországon is gyártják, hazai gyártásuk legyenek.

Ezen ruhadarabok elkészítésére és szállítására vonatkozó részletes feltételek és ajánlati minta valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál és üzletvezetőségnél megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének anyag és leltárbeszerzési osztályánál ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, egy koronás magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1903. évi szeptember hó 24-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános osztályánál benyújtandók illetve posta útján beküldendők s a boríték a rendez címzésen kívül ezen külcímmelel is ellátandó: „Ajánlat 21529—903. számhoz hivatalnoki egyenruhák szállítása iránt.”

Bánatpénzül, mely a szállítás elnyerése után óvadékkul fog szolgálni: 400 korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban 1903. évi szeptember hó 28-án déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztáránaál leteendő. Készpénzbeli letét után kamat nem jár.

Alulírott üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között tekintet nélkül az egy-ségárákra, szabadon választhasson.

A fentebbi feltételektől eltérő, elkésve érkezett, vagy táviratilag tett ajánlatok figyelembe vételre igényt nem tarthatnak. Továbbá pótajánlat, vagyis olyan, mely a benyújtásra kitűzött idő után érkezett be, semmi szín alatt s még az esetben sem vehető figyelembe, ha az ajánlat előbből volna is keltezve.

Kelt Kolozsvárt, 1903. évi augusztus hóban.

Az Üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy kevésbé használt

4 üléses automobil jutányosan eladó. Értekezhetni Ascher Ferencz és Társa műszerészeknél Arad, Deák Ferencz utca 39. 1946

Egy 4 esetleg 5 szobás

lakás november hó 1-ére olcsón kiadó, Halász-utca 27. 1968

Üzlet eladás.

Egy már évek óta fenálló fűszer és csemege sarok üzlet, dohánytőzsdével, italmérési joggal, szép forgalom, más vállalkozás miatt azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást ad Könyg Lipót, Lippa. 1972

Eladó

a Battyhányi-utca

29. szám alatti

h á z.

Bővebb felvilágosítást ad: Telescu György, Beles János kir. közjegyző irodájában. 1966

20960—1903.

Hirdetmény.

A nagy gulyában ismételtelen előfordult lépfene elhullásból kifolyólag, nehogy az egész gulya-állomány befertőztessék, a m. kir. állatorvosnak jelentésére figyelemmel, a gulyát felosztjuk és az egyes állattulajdonosokat felhívjuk, hogy szarvasmarháikat onnan mielőbb haza vitessék.

Arad, 1903. évi szeptember hó 10-én.

A városi tanács.

679—1903. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város közönsége részére szükséges 5 pár ígás hám és 10 drb szij-kötőfék szállítása iránt folyó évi szeptember hó 14-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: I. Egy pár hám teljes felszereléssel 63 korona. II. Egy darab szij-kötőfék 4 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnak urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1903. évi szeptember hó 7-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.

Arad, 1903.

Arad legrégibb kerékpár és varrógép javító műhelye és raktára, Szabadság-tér 7. sz.

Hammer Vilmos

villany-műszerész.

Telefon szám 98.

Elsőrendű drezdai kerékpárok.

Raktáron

Singer karikahajós varrógépek

műhelyére, továbbá

zajtalan járásu Singer varrógépek 32 fűtért öt évi jótállás mellett.

Villanyosengő

és 1891

telefon-berendezést

szakszerűen és jótállás mellett vállalok. — Nagy raktár kerékpár és varrógép alkatrészekben.

4151—1903. szám.

Pályázati hirdetmény.

Aradvármegye világosi járásához tartozó Galsa és Muszka községekből alakult s üresedésbe jött körjegyzői állásra az 1886. évi XXII. t.-cz. 86. §-a értelmében ezennel pályázatot nyitok s a választás megejtésére határidőül folyó évi szeptember hó 22-én d. e. 10 óráját Galsa község székházához kitűzöm.

Felhívom mindazokat, kik ezen körjegyzői állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ában előirt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványokat legkésőbb f. évi szeptember hó 21-én d. u. 5 óráig hozzám nyujtsák be.

Világos, 1903. évi szeptember hó 8-án.

Páris Gábor,

főszolgabíró.

6410

Világosi járás főszolgabírájától.

Pályázat.

Arad szab. kir. város Soga külvárosában ujonnan épített községi óvodájához rendszeresített rendes óvónői, illetve előléptetés esetén egy segédóvónői állás betöltése végett ezennel pályázat hirdettetik.

A rendes óvónő javadalmazása: 800 korona évi alapfizetés, mely a fenálló szabályzat értelmében az előirt évek leteltével még két fokozatosan előirt nagyobb fizetéssel, azután pedig az ötödéves korpótlékkal emelkedik és az óvodában természetbeni lakás. A segédóvónő javadalmazása: 600 korona évi fizetés.

Felhívtnak tehát azon magyar honosságu okleveles óvónők, kik ezen állást elnyerni akarják, hogy aziránti, szabályszerű okmányokkal felszerelt és kellő bélyeggel ellátott kérvényüket f. é. szeptember hó 20-ig Arad szab. kir. város községi iskolaszékéhez címezve beküldjék.

Aradon, 1903. évi szeptember hó 4-én.

Institoris Kálmán,

Bonts Aurél,

iskolaszéki elnök.

iskolaszéki jegyző.

Arad legnagyobb

óia és ékszerraktára.

Iskolás deákok részére pontosan járó órák 5 koronától kezdve kaphatók

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerésznél

ARAD, TEMPLON-UTCA

Minorita-palota.

Tört arany, ezüst és zálogczédulák 1897.

a legmagasabb árban megvétetik vagy becsereztetik.

Szegelcsőbb bevásárlási forrás.

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

24052—1903. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Gyulafehérvár állomásán levő buffet bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik. A bérlet 1904. évi január hó 1-ével kezdődik és tart azon időponttól számított öt éven át, vagyis 1909. évi december hó 31-ig.

A bérleti feltételek, valamint az ételek és italok árjegyzőke az alulírott üzletvezetőség I. osztályában a rendes hivatalos órák alatt hétköznapokon d. e. 8 órától d. u. 2 óráig megtekinthetők vagy kívánatra postán megküldetnek, mert is az ajánlattevőkről feltéteztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az egy koronás bélyegű és „Ajánlat Gyulafehérvári buffet bérletére a 24052—1903 számhoz” felirattal ellátott, zárt borítékba zárt lepecsételt s két tanu előtt aláirt ajánlatok a vonatkozó okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, iparengedély stb.) együtt 1903. évi szeptember hó 29-én déli 12 óráig az az alulírott üzletvezetőség általános (I.) osztálya főnökénél nyujtandók be.

Bánatpénz fejében 100 koronás száz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1903. évi szeptember hó 29-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál leteendő.

Takarékpenztári letétkönyvek bánatpénzkepen nem fogadtatnak el. Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tizennégy napnál nem régebb árfolyam szerint jegyzett értékben, de sohasem névértékben felül fognak számíttatni. A készpénzben letett összeg után kamat nem fizetteik.

A bánatpénz letétele az ajánlatban megemlített, de a letétről nyert penztári letétegy az ajánlat-hoz nem csatolandó.

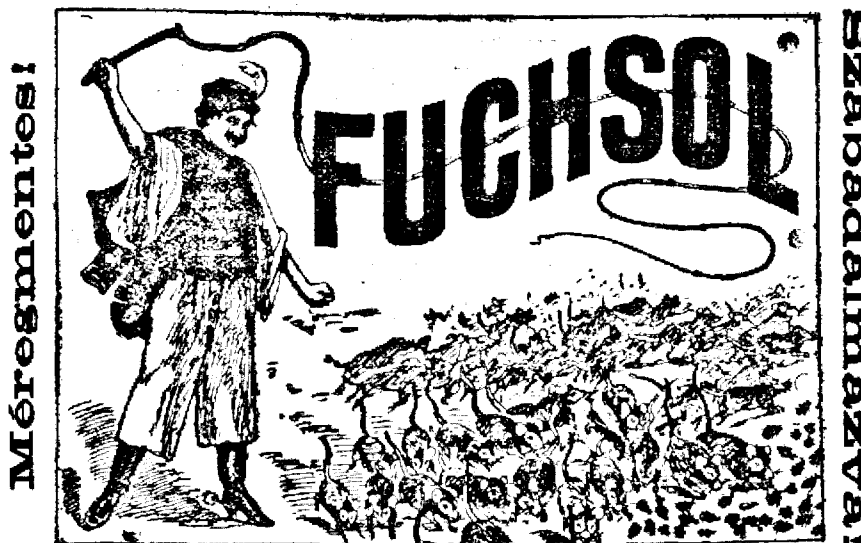
Ezen feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett, valamint a távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a választás a felajánlott bérösszegre való tekintet nélkül szabadon történik.

Aradon, 1903. évi augusztus hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánvétel nem díjaztatik.)

Cs. és kir. katonai hatóságok, kir. hatóságok fogházak fölött, kórházak, megyei hatóságok, városi hatóságok és községek, erdészeti hivatalok, zárdák, pékek, mészárosok, hentesek és magánosok kéretnek szives figyelmüket a nemrég feltalált mérlegmentes „Fuchsol-vegykészítményre” fordítani.

„FUCHSOL”

kipusztítja az összes rágóállatokat és pedig, patkányokat, házi- és mezzei egereket, emberekre és házi állatokra való veszély nélkül.

„FUCHSOL”

kipusztítja az összes férgekét, ugymint poloskát, bolhát, muszkát, molyt stb. a fajzattal együtt.

MINDEN

állatnemnek egy külön szer. Megrendelhető vidéki városokban, gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél.

Aradon kapható: Braun N. A., Fejér Gyula, Földes Kelemen gyógyszerész, Hegedüs Gyula, Krausz Elemér és Társai, Steinitzer N., Tamasdán Cornél fűszerkereskedő, Vojtek és Weisz, valamint Vojtek Kálmán uraknál. — Ahol nem kapható közvetlenül szállít.

„FUCHSOL” vegyi-laboratorium

Ujházy Árpád és Társai

1601

POZSONY, Vörösmarty-utca 7.

Arad, 1903.

Arad, 1903.